

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

 К.В. Балабанов
« 15 » травня 2018 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ТУРИЗМ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 24 Сфера обслуговування
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 242 Туризм
(код та найменування спеціальності)

Туризм

Назва освітньо-професійної програми

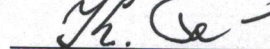
Спеціалізація (за необхідністю) _____

СХВАЛЕНО

Протокол засідання Вченої ради МДУ

від 14.05.2018 № 11

Освітня програма вводиться в дію з вересня 20 18 р.

Ректор К.В. Балабанов

(наказ № 191 від 18.05. 20 18 р.)

« 18 » травня 2018 р.

I Преамбула

1. Розроблено і внесено кафедрою менеджменту Маріупольського державного університету

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від 14.05.2018 р. протокол № 11.

3. Розробники програми:

Омельченко Володимир Якович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту;

Мацука Вікторія Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту;

Перепада Федір Леонідович, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри менеджменту.

Рецензенти:

Капранова Лариса Григорівна, к.е.н., доцент, зав. кафедри економічної теорії і підприємництва ВНЗ «ПДТУ»;

Політик Олена Анатоліївна, віце-президент Донецької торговельно-промислової палати.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	242 Туризм
Обмеження щодо форм навчання	-
Освітня кваліфікація	Бакалавр з туризму
Професійна(і) кваліфікація(ї) (тільки для регульованих професій)	-
Кваліфікація в дипломі	Бакалавр з туризму
Опис предметної області	Об'єкти вивчення: туризм як суспільний феномен, складна соціо-еколого-економічна система, яка охоплює різноманітні природно-географічні, соціо-культурні, екологічні, економічні, організаційно-правові аспекти; туризм як сфера професійної діяльності та бізнес в індустрії туризму (процеси формування, просування, реалізації та організації споживання туристичного продукту, послуг суб'єктів туристичної діяльності). Мета: надати студентам системну інформацію з організації та впровадження туристичної діяльності, особливостей формування туристичних продуктів та функціонування підприємств, установ та організацій сфери туризму. Теоретичний зміст предметної області: - основні поняття: туризм, турист, сфера туризму, форми та види туризму,

	<p>туристичні ресурси, об'єкти та атракції туризму; туристичний продукт, екскурсія, туристична дестинація, туристична діяльність, туристичний сервіс, індустрія туризму, туристична інфраструктура, ринок туристичних послуг, суб'єкти туристичного бізнесу;</p> <p>- концепції: гуманістична, глобалізаційна, геопросторової організації, глокалізації, національної ідентичності, патріотично-виховна, сталого розвитку; інформаційна, холістичного маркетингу, сервісна, постіндустріальна;</p> <p>- принципи: студентоцентричний, компетентнісно-орієнтований, практико-орієнтований, міждисциплінарний;</p> <p>- методи, методики та технології: методи вивчення ринку туристичних послуг, його сегментування, аналізу ризиків туристичного бізнесу, технології організації туристичних подорожей та ін.</p> <p>- інструменти та обладнання: володіння інформаційними технологіями та комп'ютерною технікою.</p>
Фокус програми: загальна/спеціальна	Акцент на здобутті системних знань та навичок із організації туристичної діяльності. Програма дозволяє всебічно вивчити специфіку здійснення туристичної діяльності та особливості обслуговування туристів як на вітчизняному, так і на міжнародному ринках.
Орієнтація програми	Освітньо-професійна. Програма орієнтується на сучасні тенденції у розвитку туристичної галузі; інноваційні технології ведення туристичного, готельного та ресторанного бізнесу. Дисципліни, що включені в освітню професійну програму, надають можливість здобути професійна та наукова кар'єра здобувача.
Академічні права випускників	Можливість навчатися за програмою другого рівня вищої освіти (ОС Магістр) за цією галуззю знань або суміжною. Можливість набути знання за такими напрямками суміжної професійної діяльності як маркетингова, економічна та управлінська.
Працевлаштування випускників (для регульованих професій - обов'язково)	Робочі місця в компаніях-туроператорах, турагентствах, туристичних фірмах, на підприємствах туристичної галузі будь-яких організаційно-правових форм на посадах: екскурсовод; інструктор, інспектор з туристичних подорожей; референт з туризму; фахівець з туристичного обслуговування; організатор подорожей (екскурсій); фахівець із організації дозвілля; фахівець з розвитку екологічного та сільського туризму; фахівець із конференц-сервісу; фахівець із спеціалізованого обслуговування туристичних подорожей; менеджер оздоровчо-спортивного туризму.

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти. Тип диплому.

Обсяг освітньої програми бакалавра становить 240 кредитів ЄКТС.

Нормативна частина – 75%, варіативна частина – 25%.

Тип диплому: одиничний ступінь.

IV Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
-----------------------------------	--

Загальні компетентності	Здатність діяти громадянські свідомо на основі загальнолюдських ціннісних орієнтирів, вміння застосовувати основні принципи функціонування сучасного суспільства сталого розвитку та його соціальних інститутів в умовах ринкових відносин, дотримуватися основ безпеки професійної діяльності та здорового способу життя.	КЗ 1
	Здатність до збору, обробки, збереження, продукування, передачі й аналізу професійно важливої інформації з різних джерел .	КЗ 2
	Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію; працювати в команді з дотриманням етичних норм та цінностей мультикультурного суспільства; спілкуватися рідною та іноземною мовами усно та письмово.	КЗ 3
	Здатність розвивати вміння вчитися упродовж життя з високим ступенем автономії, розробляти власну траєкторію саморозвитку.	КЗ 4
	Здатність приймати обґрунтовані рішення, у тому числі у професійній діяльності.	КЗ-5
	Здатність орієнтуватися у правовому середовищі, користуватися правами і свободами людини і громадянина, оцінювати правові механізми забезпечення господарської діяльності.	КЗ-6
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і категорій туризму	КП 1
	Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах туристичної діяльності, що передбачає збір та інтерпретацію інформації , вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	КП 2
	Здатність забезпечити документальний супровід туристичної діяльності підприємства (організації, установи), використання нормативно-правової бази під час вирішення організаційних питань та проблем, дотримання правових та регламентних норм при укладанні трудових договорів та ділових контрактів	КП 3
	Уміння ініціювати та формулювати на практиці нові туристичні програми, продукти та послуги, обґрунтовувати мету і завдання з їх впровадження, визначати необхідні ресурси для їх реалізації	КП 4
	Обізнаність в сфері міжнародних та регіональних туристичних ринків, їх туристичного ресурсного потенціалу та особливостей локальної інфраструктури, необхідної для об'єктивного формування складових туристичної пропозиції	КП 5
	Володіння професійними знаннями у питаннях сертифікації та стандартизації туристичних послуг та організації туристичної діяльності, вміння проводити аналіз та оцінку якісного стану туристичних послуг та формувати пропозиції з їх удосконалення	КП 6
	Здатність до аналізу і синтезу значущих процесів, що відбуваються в туристичній сфері, використовувати історичний досвід, актуальні технологічні та маркетингові розробки у вирішенні актуальних проблем і завдань розвитку туристичної діяльності	КП 7
	Володіти спеціальними знаннями з точки зору надання туристичних послуг, актуалізації туристичного попиту у вигляді завершеного продукту, вміння комбінувати та інтегрувати наявну туристичну пропозицію до комплексу конкурентоспроможних туристичних продуктів	КП 8

	Мати фахові знання з організації окремих напрямків туристичної роботи: створенні переліку та калькуляції вартості туристичних послуг, обробки та аналізу вхідної інформації, формуванні комплексних турів, організації екскурсій, забезпеченні інформаційної, рекламної та сервісної підтримки діяльності підприємства, наданні консультаційної та організаційної допомоги клієнтам	КП 9
	Здатність забезпечити планування та координацію необхідного транспортного обслуговування в рамках наданих туристичних послуг, дотримання міжнародних та національних вимог безпеки туристів, забезпечення необхідного рівня якості туристичного продукту	КП 10
	Володіння сучасним рівнем інформаційної та комп'ютерної культури, наявність практичних навичок роботи на сучасній комп'ютерній та офісній техніці	КП 11
	Уміння будувати ефективну комунікаційну мережу для швидкого обміну інформацією та налагодження зворотного зв'язку в мікро- та макросередовищі туристичного підприємства (організації, установи).	КП 12

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки:

Результати навчання	Шифр результату навчання
Світоглядні знання про загальнолюдські ціннісні орієнтири, буття людини, найістотніші взаємовідносини з природою, суспільством і духовним життям, про суспільно-історичну природу релігії, про сутність соціально-політичних процесів, що відбувались у минулому й відбуваються в сучасній Україні, усвідомлення сутності соціального життя та соціальної структури суспільства	РН 1
Знання основ безпеки професійної діяльності та здорового способу життя	РН 2
Вміння збирати, обробляти, зберігати, продукувати, передавати й аналізувати професійно важливу інформацію з різних джерел	РН 3
Знання з культурології, етики й естетики, уявлення про форми, види культури й механізми соціокультурної регуляції життєдіяльності суспільства, форми логічного мислення; набуття вмінь та навичок етичного, естетичного та загальнокультурологічного аналізу	РН 4
Навички комунікації рідною та іноземними мовами в усній і письмовій формах у сферах професійного та ситуативного спілкування	РН 5
Знання закономірностей психічної діяльності особистості та усвідомлення потреби в особистісному розвитку; вміння будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі навчання	РН 6
Вміння приймати обґрунтовані рішення у суспільній та професійній діяльності	РН 7
Знання основ теорії держави і права, основних прав і свобод людини, методів правового регулювання економіки	РН 8
Розуміння сутності природно-суспільних явищ, теорій, принципів та основ розвитку туристичної сфери, природи і мислення, уміння оперувати соціально-філософськими категоріями та поняттями	РН 9

Уміння критично оцінювати та прогнозувати соціальні, економічні, політичні, екологічні, культурні та інші події та явища	PH 10
Вміння розробляти ефективну стратегію діяльності туристичного підприємства, з метою підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу, визначати ключові аспекти діяльності на основі оцінки конкурентоспроможності туристичних послуг	PH 11
Володіти знаннями в галузі етнічних, соціально-культурних, історичних, географічних та інших особливостей туристичних регіонів, окремих територій та місцевостей, необхідними для формування адресного туристичного продукту та забезпечення високого рівня якості туристичних послуг	PH 12
Всебічне розуміння сутності сучасних соціально-економічних відносин в галузі туризму, а також вміння прогнозувати тенденції та наслідки глобалізації міжнародних туристичних процесів та їх впливу на регіональні туристичні ринки	PH 13
Здатність самостійно проводити оцінку наявного потенціалу та перспектив освоєння нових туристичних дестинацій, відповідно до маркетингової стратегії туристичного підприємства (організації, установи)	PH 14
Здатність самостійно виконувати науково-дослідницьку, експертно-оцінювальну роботу в сфері аналізу туристичних ринків та процесів, що впливають на особливості, умови та перспективи надання туристичних послуг	PH 15
Вміння організовувати туристичні заходи в спеціалізованих сферах туристичної діяльності, у відповідності до міжнародних та національних стандартів, правил та вимог до якості туристичних послуг, зокрема в сфері спортивного, індустріального, мисливського, пригодницького та інших видах туризму	PH 16
Вміння створювати ефективні комунікаційно-організаційні структури та зовнішні інтеграційні об'єднання для забезпечення якісного туристичного обслуговування та подальшого супроводу, швидкого реагування на зміну умов туристичного обслуговування та локалізацію туристичного попиту	PH 17
Розуміння сутності чинників і наслідків макро- і мезотуристичного розвитку та їх впливу на діяльність суб'єктів туристичного ринку; розуміння сутності мікроекономічних процесів, організації ефективної діяльності підприємств на ринку сфери послуг	PH 18
Здатність працювати з інформацією, у тому числі в глобальних комп'ютерних мережах, формувати інформаційно-аналітичну базу та на її основі розробляти конкурентоспроможні туристичні продукти та забезпечувати їх реалізацію	PH 19
Здатність здійснювати комунікаційну діяльність, у тому числі в міжнародному конкурентному середовищі, а також уміння працювати у колективі та команді	PH 20
Уміння критично оцінювати явища, ситуації спираючись на отриманні знання, а також організувати процес виконання робочих завдань у відповідності до принципів управління туристичною діяльністю	PH-21
Здатність розробляти та впроваджувати комплекс заходів, щодо інтеграції діяльності туристичного підприємства до регіональних туристичних кластерів, інфраструктурних та муніципальних об'єднань з метою підвищення кооперативних ділових зв'язків	PH 22
Уміння використовувати проектний підхід до планування туристичного обслуговування: формулювати мету, завдання, обґрунтовувати ресурсне забезпечення проекту туристичних послуг, визначати обсяг попиту на туристичний продукт, оцінювати стан конкурентоспроможності турпродукту, визначати обмеження по ризикам, визначати та організовувати шляхи впровадження проекту	PH 23
Глибокі знання щодо процесу розробки туристичного продукту, прогнозування та планування заходів, щодо його впровадження на ринок, формування систем оцінки якості наданих туристичних послуг та ефективності використання ресурсного потенціалу	PH 24

Уміння знаходити та оцінювати нові ринкові можливості та формувати бізнес-ідею, а також здійснювати генерацію нових ідей щодо розробки системи туристичних послуг на основі їх ринкової новизни, використовуючи інноваційні технології	PH 25
Здатність проводити розробку інвестиційних програм розвитку туристичної діяльності, формування бізнес-плану суб'єкту туристичного ринку, надавати оцінку стану потенціалу туристичного продукту та туристичної привабливості ринку	PH 26
Уміння орієнтуватися у чинному законодавстві, аналізувати зміст нормативних актів, застосовувати теоретичні знання щодо основних положень законодавчих і нормативних актів у практичній діяльності туристичного підприємства(організації, установи)	PH 27
Здатність здійснювати маркетингові дослідження для розробки та реалізації різних видів та форм туристичної продукції, забезпечення процесів організації та контролю роботи туристичного підприємства (організації, установи)	PH 28

2. Стыль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання	Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних (мультимедійних, інтерактивних), семінарських (практичних) та лабораторних занять з самостійною роботою студента (підготовка есе, презентацій, рефератів). Практична підготовка передбачає проходження чотирьох видів виробничої практики – вступу до фаху, ознайомчої, економічної, комплексної з фаху.
Б) Система оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здійснюється в умовах кредитно-модульної організації освітнього процесу за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЄКТС (ECTS), національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Формами підсумкового контролю є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості виконання та захисту курсових робіт та звітів з практики. Проміжний та поточний контроль здійснюється у формі виконання модульних контрольних робіт; підготовки та захисту проектів, презентацій, реферативних досліджень; здійснення кейс-стаді. Протягом всього періоду навчання студенти виконують та захищають курсові роботи.

3. Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик.

Обсяг освітньої складової освітньо-професійної програми підготовки бакалавра з туризму становить 240 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибіркості наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибіркості

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	60 (25%)	45	15
Професійна підготовка	180 (75%)	135	45
Усього	240 (100%)	180 (75%)	60 (25%)

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою. Практична підготовка передбачає проходження різних видів практики.

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (табл. 2).

Таблиця 2

Перелік компонент ОПП

Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ОК 1.	НДЗП 1.1.1.	Історія України	3	Екзамен
ОК 2.	НДЗП 1.1.2.	Основи наукових досліджень	3	Екзамен
ОК 3.	НДЗП 1.1.3.	Історія української культури	3	Екзамен
ОК 4.	НДЗП 1.1.4.	Українська мова (за проф. спрям.)	3	Екзамен
ОК 5.	НДЗП 1.1.5.	Філософія	3	Екзамен
ОК 6.	НДЗП 1.1.6.	Іноземна мова	6	Залік, Екзамен
ОК 7.	НДЗП 1.1.7.	Політологія	3	Екзамен
ОК 8.	НДЗП 1.1.8.	Основи психології	3	Екзамен
ОК 9.	НДЗП 1.1.9.	Теорія економічного аналізу	3	Залік
ОК 10.	НДЗП 1.1.10.	Комп'ютерні системи та технології	3	Екзамен
ОК 11.	НДЗП 1.1.11.	Системи технологій	3	Залік
ОК 12.	НДЗП 1.1.12.	Безпека життєдіяльності	3	Диф.залік
ОК 13.	НДЗП 1.1.13.	Основи правознавства	3	Екзамен
ОК 14.	НДЗП 1.1.14.	Фізичне виховання	3	Диф.залік
Дисципліни професійної підготовки				
ОК 15.	НДПП 1.2.1.	Основи туризмознавства	6	Диф.залік
ОК 16.	НДПП 1.2.2.	Історія туризму	3	Залік
ОК 17.	НДПП 1.2.3.	Вища та прикладна математика	6	Екзамен
ОК 18.	НДПП 1.2.4.	Економічна теорія	6	Екзамен
ОК 19.	НДПП 1.2.5.	Географія туризму та туристичне країнознавство	6	Екзамен
ОК 20.	НДПП 1.2.6.	Статистика	3	Екзамен
ОК 21.	НДПП 1.2.7.	Організація та технологія виробництва ГРБ	4	Екзамен
ОК 22.	НДПП 1.2.8.	Організація екскурсійної діяльності	5	Екзамен
ОК 23.	НДПП 1.2.9.	Організація готельного господарства (у тому числі курсова робота)	5	Екзамен
ОК 24.	НДПП 1.2.10.	Інформаційні системи і технології в тур індустрії	4	Екзамен
ОК 25.	НДПП 1.2.11.	Економіка за видами економічної діяльності (у тому числі курсова робота)	5	Екзамен
ОК 26.	НДПП 1.2.12.	Менеджмент	5	Екзамен
ОК 27.	НДПП 1.2.13.	Економіка підприємства	4	Екзамен
ОК 28.	НДПП 1.2.14.	Організація туризму	12	Залік, Екзамен
ОК 29.	НДПП 1.2.15.	Рекреаційні комплекси світу	5	Екзамен
ОК 30.	НДПП 1.2.16.	Маркетинг в туристичній індустрії	5	Екзамен

ОК 31.	НДПП 1.2.17.	Друга іноземна мова	3	Залік
ОК 32.	НДПП 1.2.18.	Інвестиційна діяльність в туристичній індустрії	5	Екзамен
ОК 33.	НДПП 1.2.19.	Аналіз діяльності підприємств туризму	4	Екзамен
ОК 34.	НДПП 1.2.20.	Фінанси підприємств туризму	4	Екзамен
ОК 35.	НДПП 1.2.21.	Управління інноваціями	4	Екзамен
ОК 36.	НДПП 1.2.22.	Іміджеологія та PR в туризмі	4	Екзамен
ОК 37.	НДПП 1.2.23.	Облік і аудит	3	Залік
ОК 38.	НДПП 1.2.24.	Транспортна логістика в туризмі	4	Екзамен
ОК 39.	НДПП 1.2.25.	Планування і організація туристичного бізнесу (з курс. роботою)	5	Екзамен
ОК 40.	НДПП 1.2.26.	Навчальна (Вступ до фаху) практика	3	Диф.залік
ОК 41.	НДПП 1.2.26.	Виробнича (ознайомча) практика	4	Диф.залік
ОК 42.	НДПП 1.2.26.	Виробнича (туристична) практика	4	Диф.залік
ОК 43.	НДПП 1.2.26.	Виробнича (технологічна) практика	4	Диф.залік
Усього з циклу обов'язкової підготовки			180	
Вибіркові компоненти ОПП				
Дисципліни загальної підготовки				
ВК 1.	ВДЗП 2.1.1	Економічна інформатика / Масова комунікація та інформація	3	Залік
ВК 2.	ВДЗП 2.1.2	Релігієзнавство / Культурологія / Етика та естетика	3	Залік
ВК 3.	ВДЗП 2.1.3	Логіка / Державне регулювання економіки	3	Залік
ВК 4.	ВДЗП 2.1.4	Правове регулювання туристичної діяльності та ГРБ / Економетрія	3	Залік
ВК 5.	ВДЗП 2.1.5	Соціологія / Стратегічні комунікації	3	Залік
Дисципліни професійної підготовки				
ВК 6.	ВДПП 2.2.1.	Валеологія / Спортивний туризм	4	Залік
ВК 7.	ВДПП 2.2.2.	Готельно-ресторанний бізнес у ЗК / Туристична індустрія у ЗК	3	Залік
ВК 8.	ВДПП 2.2.3.	Інфраструктура регіональної економіки / Менеджмент регіональних організацій	3	Залік
ВК 9.	ВДПП 2.2.4.	Страховання в туризмі / Діловодство в туризмі	3	Залік
ВК 10.	ВДПП 2.2.5.	Рекламний менеджмент / Екологічний менеджмент	3	Залік
ВК 11.	ВДПП 2.2.6.	Сільський та зелений туризм / Екологічний туризм	3	Залік
ВК 12.	ВДПП 2.2.7.	Спеціалізований туризм / Туристична картографія	3	Залік
ВК 13.	ВДПП 2.2.8.	Управлінські рішення / Економіка регіональних організацій	3	Залік
ВК 14.	ВДПП 2.2.9.	Туристичні ресурси України / Інфраструктура туризму	4	Залік
ВК 15.	ВДПП 2.2.10.	Організація дозвілля / Менеджмент електронної комерції	3	Залік
ВК 16.	ВДПП 2.2.11.	Культурний сервіс і туризм / Кулінарна етнологія	3	Залік
ВК 17.	ВДПП 2.2.12.	Ділова іноземна мова / Друга ділова іноземна мова	3	Залік
ВК 18.	ВДПП 2.2.13.	Основи музеєзнавства / Організація транспортних перевезень в індустрії туризму	4	Залік

ВК 19.	ВДПП 2.2.14.	Фахова іноземна мова / Друга фахова іноземна мова	3	Залік
Усього з циклу вибіркової підготовки			60	
Разом			240	

Логічна послідовність вивчення компонент освітньої програми представлена у вигляді графа (табл. 3).

Таблиця 3

Структурно-логічна схема підготовки

Семестр	Зміст навчальної діяльності (вказуються шифри дисциплін, обсяг кредитів)		
	Код н/д	Назва дисципліни	Обсяг кредитів
1	ОК 1	Історія України	3
	ОК 3	Історія української культури	3
	ОК 6	Іноземна мова	3
	ОК 10	Комп'ютерні системи та технології	3
	ОК 11	Системи технологій	3
	ОК 16	Історія туризму	3
	ОК 19	Географія туризму та туристичне країнознавство	6
	ОК 40	Навчальна (Вступ до фаху) практика	3
2	ОК 2	Основи наукових досліджень	3
	ОК 4	Українська мова (за проф. спрям.)	3
	ОК 6	Іноземна мова	6
	ОК 9	Теорія економічного аналізу	3
	ОК 14	Фізичне виховання	3
	ОК 15	Основи туризмознавства	6
	ОК 17	Вища та прикладна математика	6
	ОК 18	Економічна теорія	6
3	ОК 8	Основи психології	3
	ОК 20	Статистика	3
	ОК 21	Організація та технологія виробництва в ГРБ	4
	ОК 22	Організація екскурсійної діяльності	5
	ОК 41	Виробнича (ознайомча) практика	4
	ВК 1	Економічна інформатика / Масова комунікація та інформація	3
	ВК 2	Релігієзнавство / Культурологія / Етика та естетика	3
	ВК 14	Туристичні ресурси України / Інфраструктура туризму	4
4	ОК 5	Філософія	3
	ОК 12	Безпека життєдіяльності	3
	ОК 13	Основи правознавства	3
	ОК 23	Організація готельного господарства	5
	ОК 28	Організація туризму	6
	ВК 3	Логіка / Державне регулювання економіки	4
	ВК 4	Правове регулювання туристичної діяльності та готельно-ресторанного бізнесу / Економетрія	4
	ВК 18	Основи музеєзнавства / Організація транспортних перевезень в індустрії туризму	4
5	ОК 7	Політологія	3
	ОК 24	Інформаційні системи і технології в тур індустрії	4
	ОК 27	Економіка підприємства	4
	ОК 28	Організація туризму	6
	ОК 31	Друга іноземна мова	3

	OK 42	Виробнича (туристична) практика	4
	BK 5	Соціологія / Стратегічні комунікації	3
	BK 6	Валеологія / Спортивний туризм	4
6	OK 25	Економіка за видами економічної діяльності	5
	OK 29	Рекреаційні комплекси світу	5
	OK 32	Інвестиційна діяльність в туристичній індустрії	5
	OK 33	Аналіз діяльності підприємств туризму	4
	BK 9	Страховання в туризмі / Діловодство в туризмі	3
	BK 12	Спеціалізований туризм / Туристична картографія	3
	BK 15	Організація дозвілля / Менеджмент електронної комерції	3
	ВБ 19	Фахова іноземна мова / Друга фахова іноземна мова	3
7	OK 26	Менеджмент	5
	OK 30	Маркетинг в туристичній індустрії	5
	OK 35	Управління інноваціями	4
	OK 36	Іміджеологія та PR в туризмі	4
	OK 37	Облік і аудит	3
	OK 43	Виробнича (технологічна) практика	4
	BK 8	Інфраструктура регіональної економіки / Менеджмент регіональних організацій	3
	BK 10	Рекламний менеджмент / Екологічний менеджмент	3
8	OK 34	Фінанси підприємств туризму	4
	OK 38	Транспортна логістика в туризмі	4
	OK 39	Планування і організація туристичного бізнесу	5
	BK 7	Готельно-ресторанний бізнес у зарубіжних країнах / Туристична індустрія у зарубіжних країнах	3
	BK 11	Сільський та зелений туризм / Екологічний туризм	3
	BK 13	Управлінські рішення / Економіка регіональних організацій	3
	BK 16	Культурний сервіс і туризм / Кулінарна етнологія	3
	BK 17	Ділова іноземна мова / Друга ділова іноземна мова	3

Схематично співвідношення між результатами навчання та компетентностями представлено у вигляді матриці (Табл. 4), рядки якої містять результати навчання (РН) за окремими дисциплінами освітньої програми, а стовпці – компетентності (К), які студент набуває в результаті успішного навчання за даною освітньою програмою.

Матриця відповідності визначених ОПП результатів навчання та компетентностей

Навчальна дисципліна/ результати навчання	Програмні	Компетентності																		
		Інтегральна компетентність	Загальні компетентності						Спеціальні (фахові) компетентності											
			КЗ -1	КЗ -2	КЗ -3	КЗ -4	КЗ -5	КЗ- 6	КП -1	КП -2	КП -3	К П- 4	КП -5	КП -6	КП -7	КП -8	КП -9	КП -10	КП -11	КП- 12
1. НОРМАТИВНІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ																				
1.1 Цикл загальної підготовки																				
ОК 1/ РН-1, РН-4, РН-10, РН-12	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані і задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризує комплексність ю та невизначеність умов	+		+			+	+	+		+	+			+	+			+	
ОК 2/ РН-3, РН-15			+								+	+				+	+			+
ОК 3/ РН-1, РН-4, РН-12		+		+				+		+		+	+			+				+
ОК 4/ РН-5, РН-6				+	+						+									
ОК 5/ РН-1, РН-9, РН-10		+						+	+	+		+					+			+
ОК 6/ РН-3, РН-5			+	+							+									
ОК 7/ РН-1, РН-3, РН-10		+	+					+	+	+							+			
ОК 8/ РН-6, РН-7					+	+									+					
ОК 9/ РН-7, РН-10, РН-14, РН-15, РН-24								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ОК 10/ РН-3, РН-10, РН-15, РН-19									+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
ОК 11/ РН-3, РН-7, РН-12			+					+		+		+	+	+	+					+
ОК 12/ РН-2, РН-3, РН-7, РН-10		+	+					+	+					+			+			
ОК 13/ РН-8, РН-27								+			+	+		+						
ОК 14/ РН-2, РН-20		+									+		+				+	+		+
1.2 Цикл професійної підготовки																				
ОК 15/ РН-9, РН-10, РН-12								+	+		+	+			+	+			+	
ОК 16/ РН-1, РН-9, РН-12	+						+	+	+		+	+			+				+	
ОК 17/ РН-15, РН-3, РН-7					+	+			+	+		+		+	+			+	+	
ОК 18/ РН-1, РН-3, РН-18	+	+				+		+		+	+	+								
ОК 19/ РН-3, РН-7, РН-11, РН-12			+		+		+	+		+	+		+	+					+	
ОК 20/ РН-3, РН-7, РН-10		+			+		+	+				+			+					
ОК 21/ РН-3, РН-7, РН-11, РН-16, РН-19, РН-23		+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 22/ РН-11, РН-16, РН-20, РН-21, РН-23								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 23/ РН-16, РН-21, РН-23									+	+	+	+	+	+			+	+		
ОК 24/ РН-3, РН-5, РН-6, РН-17		+			+				+	+	+								+	
ОК 25/ РН-10, РН-13, РН-14, РН-15								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ОК 26/ РН-3, РН-7, РН-9, РН-20		+			+		+		+	+	+	+			+	+			+	
ОК 27/ РН-3, РН-7, РН-11, РН-13, РН-14, РН-18		+			+		+	+		+	+	+	+	+		+				
ОК 28/ РН-3, РН-15, РН-16, РН-21		+							+	+	+		+	+	+	+		+	+	
ОК 29/ РН-3, РН-12, РН-20		+							+	+	+	+		+	+	+	+		+	
ОК 30/ РН-11, РН-14, РН-22, РН-28								+	+		+	+		+	+		+			
ОК 31/ РН-3, РН-5		+	+							+										
ОК 32/ РН-3, РН-7, РН-13, РН-16, РН-26		+			+		+	+		+	+	+		+		+	+			

OK 33/ PH-3, PH-11, PH-14, PH-15, PH-18, PH-22		+							+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
OK 34/ PH-3, PH-13, PH-21, PH-26		+							+	+	+	+	+				+		
OK 35/ PH-3, PH-10, PH-14, PH-25, PH-26		+							+	+		+	+	+			+	+	
OK 36/ PH-3, PH-7, PH-11, PH-14, PH-28		+			+				+	+		+	+	+	+				
OK 37/ PH-3, PH-7, PH-13		+			+				+			+						+	
OK 38/ PH-14, PH-22										+	+	+	+	+				+	
OK 39/ PH-7, PH-22, PH-23						+			+	+	+	+	+					+	
	2. ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ																		
	2.1. Цикл загальної підготовки																		
БК 1/ PH-10, PH-15, PH-18, PH-19									+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
БК 2/ PH-1, PH-3, PH-7, PH-10	+	+				+	+		+	+				+				+	
БК 3/ PH-1, PH-3, PH-4, PH-10	+	+	+				+		+	+								+	
БК 4/ PH-3, PH-4, PH-7, PH-10		+	+			+			+	+				+				+	
БК 5/ PH-1, PH-3, PH-7, PH-10	+		+			+	+		+	+				+				+	
	2.2 Цикл професійної підготовки																		
БК 6/ PH-2, PH-3, PH-7, PH-10	+	+				+			+	+				+			+		
БК 7/ PH-1, PH-2, PH-12, PH-16	+						+			+		+	+			+			+
БК 8/ PH-3, PH-7, PH-20, PH-24			+						+	+	+	+	+			+	+	+	+
БК 9/ PH-3, PH-7, PH-19, PH-22			+						+	+	+		+	+			+	+	+
БК 10/ PH-2, PH-3, PH-7, PH-24	+	+				+			+	+	+	+				+	+		
БК 11/ PH-14, PH-16, PH-20										+	+	+	+	+		+	+	+	+
БК 12/ PH-14, PH-16, PH-20										+	+	+	+	+		+	+	+	+
БК 13/ PH-3, PH-7, PH-20, PH-24			+			+			+	+	+	+	+			+	+	+	+
БК 14/ PH-1, PH-11, PH-12	+						+	+	+		+	+			+	+			+
БК 15/ PH-1, PH-4, PH-12, PH-17	+		+				+		+		+	+	+			+			+
БК 16/ PH-3, PH-4, PH-7			+	+								+	+						
БК 17/ PH-3, PH-5			+	+							+								
БК 18/ PH-1, PH-3, PH-4, PH-9, PH-12	+	+	+				+	+	+		+	+			+				+
БК 19/ PH-3, PH-5, PH-9			+	+					+		+	+							+

Опис нормативних навчальних дисциплін наведено в Додатку А. Опис варіативних навчальних дисциплін наведено в Додатку Б.

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здійснюється екзаменаційною комісією відповідно до вимог стандарту вищої освіти після виконання студентом навчального плану та завершується видачею диплому встановленого державного зразка про присудження йому освітнього ступеня бакалавра з присвоєнням кваліфікації: Бакалавр з туризму.</p> <p>Атестація випускників спеціальності 242 «Туризм» проводиться у формі комплексного кваліфікаційного державного екзамену. Результати атестації визначаються оцінками за національною шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».</p> <p>Атестація здійснюється відкрито і публічно.</p> <p>Термін проведення атестації визначається навчальним планом та графіком освітнього процесу.</p> <p>До атестації допускаються студенти, які виконали всі вимоги освітньої програми та навчального плану.</p> <p>Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації «Бакалавр з туризму»</p>
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	-
Вимоги до атестаційного/єдиного державного кваліфікаційного екзамену (екзаменів) (за наявності)	<p>Державна атестація випускників здійснюється екзаменаційною комісією, яка присвоює кваліфікацію випускникам.</p> <p>Державний кваліфікаційний екзамен включає теоретичні питання та практичні завдання дисциплін «Економічна теорія», «Географія туризму та туристичне країнознавство», «Організація туризму», «Планування і організація туристичного бізнесу», «Туристичні ресурси України».</p>
Вимоги до публічного захисту (демонстрації) (за наявності)	-

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Маріупольському державному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає реалізацію наступних процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;

5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;

6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти та ін.

Система забезпечення Маріупольським державним університетом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності діючим державним вимогам та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення розвитку конкурентоспроможності національних вищих навчальних закладів.

Опис нормативних навчальних дисциплін*Дисципліни циклу загальної підготовки***ОК 1. Історія України**

Мета вивчення курсу: формування знань про заселення українських земель, формування української нації та розвиток інших етнічних спільнот, історію української державності, соціально-економічні, політичні, культурні процеси, що складають змістовий пласт історії України від найдавніших часів до початку ХХІ ст.

Завдання курсу: виховання у студентів на фактах історії України почуття національної гідності, патріотизму, почуття відповідальності за вивчення історії України, як основи для засвоєння широкої системи історичних знань, вивчення історичного процесу за принципом історизму, об'єктивності та науковості, формування нового історичного мислення шляхом співставлення полярних точок зору і різних фактів, розвинення вміння аналізувати історичний матеріал, робити ґрунтовні висновки, використовуючи різні типи історичних джерел, навчити розрізняти історичний факт від історичного міфу, викривати стереотипи, упередженість, необ'єктивність, розвинути вміння робити виважені висновки та самостійні оцінки історичних подій, явищ, толерантно сприймати багатоетнічні, полікультурні явища національної та світової історії, розглядати історію України у європейському та світовому контекстах, формувати національну самобутність і почуття патріотизму.

Змістовні модулі:

1. Українські землі від найдавніших часів до початку ХХ ст.
2. Українські землі у першій половині ХХ ст.
3. Україна у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.

ОК 2. Основи наукових досліджень

Мета вивчення курсу: формування навичок наукової дослідницької діяльності.

Завдання курсу: оволодіти методологією і методами дослідження зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних економічних відносин, розвинути раціональне творче мислення, сприяти оптимальній організації наукової творчості студентів.

Змістовні модулі:

1. Наука та її роль у розвитку суспільства.
2. Методи дослідження.
3. Організація і планування наукового дослідження.

ОК 3. Історія української культури

Мета вивчення курсу: ознайомлення з історією та сучасним станом української культури, як інтегральної культурологічної дисципліни, досягти якої можливо з огляду на те, що складові частини курсу органічно поєднують в собі як історичні аспекти української культури, так і окремі її специфічні галузі та напрямки, зокрема, мистецтво, науку, освіту, релігію тощо.

Завдання курсу: сформувати у студентів розуміння унікальності національного культурного простору на основі з'ясування проблеми культурогенезу; познайомити з основними досягненнями української культури в її діахронному вимірі; виявити детермінованість та закономірності культурного процесу; оцінити історичний розвиток культури на основі порівняння української культури з європейською та світовою; оцінити еволюцію мистецького розвитку в контексті проблеми співвідношення традиції і новаторства.

Змістовні модулі:

1. Теорія та методологія історії української культури. Український культурогенез.
2. Українська культура від Київської Русі до Просвітництва України (ІХ – початок ХІХ ст.)
3. Новітня українська культура (ХХ – початок ХХІ ст.).
4. Українська культура в умовах євроінтеграції.

ОК 4. Українська мова (за професійним спрямуванням)

Мета вивчення курсу: підвищення рівня теоретичних знань та розвиток практичних навичок студентів щодо мовних умінь і навичок у професійній сфері; практичне опанування студентами умінь ділового мовлення на рівні, достатньому для професійної діяльності; формування комунікативної компетентності студентів.

Завдання курсу: підвищення загального рівня грамотності студентів; засвоєння основних відомостей про українську мову як багатоаспектну лінгвістичну систему; формування, розвиток та закріплення навичок та умінь правильного використання усталених мовностилістичних засобів української мови; докладне вивчення зразків оформлення різних видів документів; формування умінь культури мовлення у професійній діяльності.

Змістовні модулі:

1. Основи культури української мови
2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації
3. Усна форма спілкування як інструмент професійної діяльності

ОК 5. Філософія

Мета вивчення курсу: набуття студентами знань про генезис, розвиток і зазначення філософських ідей у всесвітній культурі, знайомство із сучасною філософією, опанування філософськими методами, аналізом та вирішенням філософських проблем сучасності; формуванні світогляду, свідомості та самосвідомості студентів.

Завдання курсу: залучення до історії людської думки; формування критичного мислення, розвиток вміння висловлювати свої думки, виступати публічно, аргументувати і доводити свою точку зору, шанобливо ставитися до інших точок зору; вироблення здатності аналізувати та інтерпретувати інформацію, працювати з різними джерелами, класифікувати, обробляти філософську і будь-яку гуманітарну інформацію; знайомство і прилучення до загальнолюдських цінностей, вироблення навичок культури соціальних відносин, здатності до соціальної адаптації.

Змістовні модулі:

1. Антична та середньовічна філософія
2. Філософія нового часу
3. Сучасна філософія

ОК 6. Іноземна мова (англійська)

Мета вивчення курсу: формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних компетенцій для забезпечення ефективного іншомовного спілкування, та розвитку здатності реалізовувати вміння і навички в академічній, професійній, науковій, та соціально-громадянських сферах комунікації, що дозволить вільно і впевнено використовувати іноземну мову (англійську) на рівні бакалавра та компетентного професіонала.

Завдання курсу: удосконалення знань, навичок і вмінь з англійської мови, набутих протягом навчання у ЗНЗ у різних видах мовленнєвої діяльності й подальше системне засвоєння сучасної лексики й граматики англійської мови. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати: граматичні, лексичні та фонетичні правила і закономірності англійської мови; вміти: вільно користуватися англійською мовою в професійних, навчальних та інших цілях; логічно правильно, аргументовано й чітко структурувати усне й письмове мовлення; володіти чотирма видами мовленнєвої діяльності на відповідному рівні; використовувати соціокультурні знання і вміння в іншомовній комунікації; аналізувати й оцінювати власний навчальний досвід, розробляти та удосконалювати власні навчальні стратегії; удосконалювати мовленнєву підготовку, використовуючи автентичні англомовні матеріали; демонструвати впевненість і позитивну мотивацію в користуванні англійською мовою.

Згідно з вимогами Концепції мовної освіти у Маріупольському державному університеті якість володіння мовою здобувачів першого рівня вищої освіти має відповідати рівню «B2».

Змістовні модулі:

1. Фонетичні правила і закономірності англійської мови.
2. Граматичні правила і закономірності англійської мови.
3. Лексичні правила і закономірності англійської мови.

ОК 7. Політологія

Мета вивчення курсу: складання у майбутніх фахівців глибокого та всебічного розуміння політичної реальності та її осмислення політичною наукою. Сформувати базові уявлення про взаємодію суб'єктів політики між собою та з суспільством, виокремити основні політичні інститути, процеси та явища. Застосовувати політичні знання при аналізі політичних процесів сучасності. Сформувати політичну культуру, особисту позицію.

Завдання курсу: методології політичної науки; систематизація та структуризація знань про політику; понятійно-категоріального апарату; сутності політичної системи суспільства, її функціонування та взаємодію з середовищем.

Змістовні модулі:

1. Політологія як навчальна дисципліна.
2. Держава як політичний інститут.
3. Громадянське суспільство та політичні партії як складові політичної системи.

ОК 8. Основи психології

Мета вивчення курсу: формування у студентів стійкої мотивації навчально-пізнавальної та професійної *Мета вивчення курсу:* формування прагнення до самопізнання та самовдосконалення, комунікативної компетентності студентів; підвищення рівня теоретичних знань; розвиток творчого мислення і вмінь підходити до рішення професійних та життєвих задач з урахуванням основних закономірностей функціонування психіки людини.

Завдання курсу: допомога в осмисленні значущості основ психології для майбутнього професіонала в будь-якій галузі життєдіяльності; ознайомлення студентів з історією, сучасним станом, основними категоріями, методами; галузями психологічної науки; формування знань про сутність, зміст, структуру, джерела психіки людини та соціальної групи; формування професійного бачення психологічних закономірностей протікання та розвитку психічних процесів, станів та властивостей особистості; окреслення онтогенетичного шляху людини як соціального індивіда й особистості, розкриття зв'язку закономірностей психічного розвитку з вихованням і навчанням; розвиток у студентів комунікативних компетенцій, оволодіння технологіями міжособистісного спілкування; формування практичних навичок вправного застосування різних методів вивчення пізнавальної сфери особистості, психічних станів та індивідуально-типологічних особливостей особистості; заохочування студентів до пошуку зв'язків теоретичних положень науки з практикою.

Змістові модулі:

1. Вступ до психології.
2. Психологія пізнання.
3. Проблема особистості в психології.

ОК 9. Теорія економічного аналізу

Мета вивчення курсу: формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

Завдання курсу: на методологічних засадах цивілізаційної теорії розвитку суспільного виробництва – продуктивних сил і економічних відносин – сформулювати певний тип економічного мислення, економічну психологію та світогляд студентів; забезпечити засвоєння ними знань та методів цивілізаційного, синергетичного та діалектичного аналізу економічного життя суспільства.

Змістовні модулі:

1. Загальні основи соціально-економічного розвитку. Основи теорії ринкової економіки.
2. Теоретичні проблеми мікроекономіки.
3. Теоретичні проблеми макроекономіки.
4. Теоретичні проблеми світового господарства.

ОК 10. Комп'ютерні системи та технології

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх фахівців сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури; набуття практичних навичок з основ застосування сучасних технологій обробки інформації за допомогою засобів управління комп'ютером та комп'ютерних систем; формування у студентів розуміння основ комп'ютеризації офісної діяльності, сучасного інформаційного забезпечення, системи знань та вмінь, зорієнтованих на проведенні інформаційної та інформаційно-аналітичної роботи із використанням прикладного програмного забезпечення; формування теоретичних знань та практичних навичок професійної роботи, що необхідні для використання інформаційних технологій та систем (основні роботи із забезпечення життєвого циклу документу; пошук, обробка, надання, передавання інформації; використання основних сервісів мережі Інтернет, в тому числі соціальних мереж); ознайомлення студентів з актуальними питаннями використання засобів інформатики та комп'ютерної техніки у галузевому середовищі.

Завдання курсу: придбання і закріплення знань студентами в області використання інформаційних технологій і систем, їх інформаційного та програмного забезпечення; вивчення універсальних пакетів програм; придбання знань в області локальних та глобальних мереж; освоєння методик і технологій автоматизованої обробки даних; вивчення принципів побудови інформаційних систем; освоєння засобів комп'ютерної техніки; засвоєння технології роботи в мережі Інтернет.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади інформатики, комп'ютерної техніки та інформаційних технологій.
2. Технології обробки та захисту інформації.
3. Мережеві технології.
4. Сучасні комп'ютерні системи опрацювання інформації.

ОК 11. Системи технологій

Мета: формування системи знань і навичок з аналізу технологічних процесів в економіці та пріоритетних напрямів їх розвитку.

Завдання курсу: визначити передумови формування технологічних систем та технологічних укладів; розкрити сутність пріоритетних напрямків розвитку сучасних технологій в рамках четвертої світової НТР; визначити основні напрямки впливу сучасних технологічних процесів на конкурентоспроможність підприємства; розглянуть специфічні умови науково-технічної підготовки сучасного виробництва.

Змістовні модулі:

1. Системи технологій і технологічних укладів: генезис та напрямки сучасного розвитку.
2. Сучасні прогресивні технології виробництва в основних галузях економіки.
3. Технологічний розвиток та конкурентоспроможність підприємства.
4. Стандартизація, метрологія та якість продукції.

ОК 12. Безпека життєдіяльності

Мета вивчення курсу: набуття студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку; формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності випускників, а також досягнень науково-технічного прогресу; надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської,

економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання курсу: опанувати знання, вміння та навички вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпеченням гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику; засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування НС, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків; набуття студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Безпека у надзвичайних ситуаціях.
2. Загальна підготовка та профільна підготовка з питань цивільного захисту.
3. Загальні питання охорони праці. Основи виробничої безпеки.

ОК 13. Основи правознавства

Мета вивчення курсу: набуття студентами ґрунтовних знань з теорії правознавства, оволодіння системою основних понять правознавства, засвоєння найважливіших положень окремих правових галузей та вироблення навичок їх застосування на практиці.

Завдання курсу: вивчення теорії правознавства; закономірностей та специфіки розвитку держави та права; основних положень Конституції України, які стосуються регламентування діяльності держави та організації суспільного життя, прав і обов'язків громадянина; ознайомлення з базовими положеннями основних галузей права України та їх застосуванням у практичних завданнях.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади держави та права.
2. Публічно-правові галузі права.
3. Приватно-правові галузі права.

ОК 14. Фізичне виховання

Мета вивчення курсу: формування всебічно розвинених особистостей, підготовка студентів до високоякісної праці за обраних фахом, збереження та зміцнення здоров'я.

Завдання курсу: збереження та зміцнення здоров'я, загартування організму, прищеплення навичок здорового способу життя, підвищення фізичної і розумової працездатності; виховання у студентів потреби до систематичних занять фізичними вправами, прагнення до фізичного вдосконалення; оволодіння системою спеціальних знань з основ теорії і методики, організації фізичного виховання; набуття необхідних знань у галузі гігієни праці, харчування спорту; формування життєво важливих вмінь і навичок, розвиток фізичних здібностей.

Змістовні модулі:

1. Методика удосконалення загальних фізичних якостей людини.
2. Основи загальнофізичної підготовки та легкої атлетики.
3. Методика ігрових видів спорту (баскетбол, волейбол, футбол, настільний теніс).
4. Підготовчі та спеціальні гімнастичні вправи в організації учбової діяльності і оздоровленні студентів.

Дисципліни циклу професійної підготовки

ОК 15. Основи туризмознавства

Мета вивчення курсу: опанування підходів та методів щодо вивчення теоретичних аспектів функціонування туристичної сфери.

Завдання курсу: вивчення студентами особливостей «туризмознавства» як окремої економічної науки; набуття студентами навичок використання різних методів аналізу розвитку туристичної галузі

Змістові модулі:

1. Організаційні основи туризмознавства.
2. Особливості розвитку туризму в системі економічної діяльності.
3. Історія розвитку туризмознавства в країнах світу.
4. Механізм туризмознавства.
5. Сучасні напрями розвитку туризмознавства.

ОК 16. Історія туризму

Мета: ознайомлення студентів з історичним процесом розвитку туристичної галузі в загальному контексті історії світової і вітчизняної культури.

Завдання курсу: вивчення витоків туризму в історії культури, динаміки розвитку подорожей, їх цілей, завдань і соціокультурних наслідків; розгляд історії туризму у зв'язку з певним типом культури, характерних особливостей мотивації подорожей, самих мандрівників і подорожників у різних культурах; простежування змін у географії подорожей і туризму в різні періоди історії; виявлення об'єктивних передумов становлення організованого туризму; розкриття особливостей вітчизняного туризму, його історії та розвитку на всіх етапах, аналіз сучасного стану українського туризму.

Змістовні модулі:

1. Передісторія і початок організованого періоду розвитку туризму.
2. Становлення та розвиток туризму у світі.
3. Проблеми та перспективи розвитку туризму.

ОК 17. Вища та прикладна математика

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з основами математичного апарату необхідного для розв'язування теоретичних і практичних задач економіки; виробити навички математичного дослідження прикладних задач, наприклад, побудови економіко – математичних моделей; прищепити студентам уміння самостійно вивчати навчальну літературу з математики та її прикладних питань; дати необхідну математичну підготовку та знання для вивчення інших дисциплін математичного циклу, таких, наприклад, як «Економетрія».

Завдання курсу: оволодіння основами математичного апарату, необхідного для розв'язання теоретичних і практичних економічних задач, набуття вміння самостійно знаходити, вивчати і застосовувати наукову літературу та інші інформаційні джерела і ресурси з вищої математики, напрацювання навичок з математичного дослідження прикладних задач, а саме, вміння перевести конкретну економічну задачу на математичну мову з наступною побудовою її математичної моделі, розвиток уміння досліджувати побудовані математичні моделі тих чи інших економічних процесів, оволодіння методами обробки і аналізу результатів, отриманих при дослідженні розроблених математичних моделей задач.

Змістовні модулі:

1. Елементи лінійної та векторної алгебри
2. Елементи аналітичної геометрії
3. Вступ до математичного аналізу
4. Теорія ймовірностей та математична статистика
5. Математичне програмування
6. Дослідження операцій

ОК 18. Економічна теорія

Мета вивчення курсу: формування ґрунтовних знань про економічну систему суспільства, закони її функціонування і розвитку для розуміння чинників зародження, утвердження і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем, їх спроможності задовольняти потреби людей.

Завдання курсу: на методологічних засадах цивілізаційної теорії розвитку суспільного виробництва – продуктивних сил і економічних відносин – сформувати певний тип економічного мислення, економічну психологію та світогляд студентів; забезпечити засвоєння ними знань та методів цивілізаційного, синергетичного та діалектичного аналізу економічного життя суспільства.

Змістовні модулі:

1. Загальні основи соціально-економічного розвитку. Основи теорії ринкової економіки.
2. Теоретичні проблеми мікроекономіки.
3. Теоретичні проблеми макроекономіки.
4. Теоретичні проблеми світового господарства.

ОК 19. Географія туризму та туристичне країнознавство

Мета: ознайомлення студентів з теоретичними засадами наукового країнознавства, сутністю основних наукових концепцій а також напрямів дослідження сучасного країнознавства.

Завдання курсу: надати студентам знання щодо сутнісних особливостей країнознавства як міждисциплінарної наукової дисципліни, основних методологічних засад країнознавства, провідних концепцій сучасного країнознавства, змісту провідних напрямів наукового країнознавства: фізико-географічного, екологічного, антропокраїнознавства, політичного, економічного, соціального та культурологічного.

Змістові модулі:

1. Географія туризму як наукова дисципліна
2. Методологія та методика географічних досліджень в туризмі.
3. Географія туристських потоків, доходів та витрат.
4. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів. Територія та туристичне положення країн світу.
5. Міжнародні організації, об'єднання країн світу.
6. Глобалізаційні аспекти розвитку країн світу.

ОК 20. Статистика

Мета вивчення курсу: оволодіння теоретичними знаннями щодо методів збирання, оброблення та аналізу інформації стосовно соціально-економічних явищ і процесів.

Завдання курсу: вивчення принципів організації статистичних спостережень, методик розрахунків показників статистичного аналізу соціально-економічних явищ і процесів.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні та методологічні основи статистики. Спостереження, зведення та групування статистичних даних.
2. Узагальнюючі статистичні показники.
3. Характеристика методів аналізу статистичної інформації.

ОК 21. Організація та технологія виробництва ГРБ

Мета вивчення курсу: формуванні навичок організації та технології виробництва в готельно-ресторанній індустрії.

Завдання курсу: вивчення особливостей діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу; характеристика сутності організації та технології виробництва у сфері готельно-ресторанного бізнесу; організація виробництва «послуг проживання»; Організація виробництва «послуг харчування»; управління інноваційним процесом в сфері готельно-ресторанного бізнесу.

Змістовні модулі:

1. Особливості діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу
2. Організація виробництва «послуг проживання і харчування»

ОК 22. Організація екскурсійної діяльності

Мета вивчення курсу: засвоєння теоретичних й придбанні практичних навичок з основ організації екскурсійних послуг.

Завдання курсу: засвоєння основ екскурсійної теорії; оволодіння основними прийомами екскурсійної методики; надбання практичних навичок в розробці та проведенні екскурсій.

Змістовні модулі:

1. Принципи організації екскурсійної діяльності.
2. Підготовка та планування екскурсій.
3. Методи проведення екскурсійних заходів.
4. Організаційний аспект планування екскурсій.
5. Методи оцінювання ефективності екскурсій.

ОК 23. Організація готельного господарства

Мета вивчення курсу: засвоєння теоретичних знань та опанування практичними навичками надання готельних послуг, а також формування комплексу теоретичних знань і умінь щодо розробки та здійснення сучасної політики в готелях, контроль дотримання персоналом правил обслуговування клієнтів, аналіз та оцінка системи заходів щодо безпеки проживання в готелях. роботи підприємств готельного бізнесу.

Завдання курсу: сформувати у студентів знання необхідні для організації закладів готельного господарства; підготувати студентів до самостійних вирішень практичних та теоретичних завдань, що дозволить у майбутньому здійснювати успішну діяльність на ринку готельних послуг.

Опис змісту дисципліни:

1. Типізація та класифікація підприємств готельного господарства.
2. Організація праці на підприємствах готельного бізнесу.
3. Організація підприємств громадського харчування.
4. Типізація та класи підприємств громадського харчування.
5. Основні вимоги до підприємств громадського харчування.
6. Організація виробничої і торговельної діяльності підприємств громадського харчування.
7. Оцінка ефективності організації готельно-ресторанного господарства.

ОК 24. Інформаційні системи і технології в туристичній індустрії

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх спеціалістів знань і навичок щодо сучасних інформаційних систем і технологій, їх раціонального використання, а також практичних навичок ефективного використання сучасних інформаційних технологій у процесі здійснення управлінської діяльності в туристичній організації.

Завдання курсу: визначити сутність інформаційних систем та їх значення в управлінні сучасними організаціями; охарактеризувати сучасний стан і тенденції розвитку інформаційних технологій; визначення основних характеристик експертних систем; використання технологій штучного інтелекту в управлінні туристичними організаціями;

Змістовні модулі:

1. Введення до інформаційних систем і технологій в туристичній індустрії.
2. Етапи розвитку та сутність інформаційних систем.
3. Типологія інформаційних систем в туристичній індустрії.
4. Планування розвитку інформаційних систем в туризмі.

5. Інформаційні ресурси глобальної системи Інтернет в туризмі.
6. Безпека інформаційних систем в туризмі.

ОК 25. Економіка за видами економічної діяльності

Мета вивчення курсу: формування у студентів економічного мислення і системи спеціальних економічних знань в галузі управління господарсько-фінансовою діяльністю підприємств туризму, опанування необхідними практичними навичками економічного обґрунтування управлінських рішень.

Завдання курсу: вивчення економічних особливостей туристичного продукту та туристичної галузі взагалі; вивчення особливостей оплати праці, основних і оборотних фондів галузі; ознайомлення з умовами ціноутворення та методами регулювання цін у сфері туризму; ознайомлення з особливостями фінансів туристичного підприємства.

Змістовні модулі:

1. Роль і місце туризму в економічному комплексі та в системі ринкового господарства країни.
2. Управління обсягом реалізації послуг у туристичних підприємствах.
3. Управління товарооборотом і виробничою програмою підприємств туризму
4. Управління поточними витратами та собівартістю послуг в підприємствах туристичної індустрії
5. Управління податковою політикою в підприємствах туристичної індустрії
6. Управління інвестиційною діяльністю та бізнес-планування на підприємствах туристичної індустрії

ОК 26. Менеджмент

Мета вивчення курсу: формування сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Завдання курсу: вивчення загальних закономірностей, принципів формування, функціонування та розвитку систем управління організацією; обґрунтування теоретико-методологічних засад створення і функціонування організацій; набуття умінь побудови організаційних структур різних типів; засвоєння основних принципів управлінських відносин.

Змістовні модулі:

1. Методологічні засади теорії менеджменту.
2. Основні організаційні теорії та моделі.
4. Організаційний процес. Самоорганізація.
5. Зовнішнє і внутрішнє середовище організації.
6. Культура організації та соціальна відповідальність у менеджменті.

ОК 27. Економіка підприємства

Мета вивчення курсу: формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Завдання курсу: вивчення студентами дії економічних законів стосовно об'єктів і об'єктів економіки країни, основних положень теорії конкретної економіки, в тому числі: методів техніко-економічних обґрунтувань планових і проектних рішень, наукових основ і шляхів прискорення соціально-економічного розвитку підприємства, підвищення ефективності підприємства, капіталовкладень та нової техніки, шляхів підвищення ефективності використання трудових, матеріальних, природних, інформаційних і фінансових ресурсів; вивчення господарського механізму, принципів і напрямлень вдосконалення планування і управління на основі ринкових відносин; напрямлень і економічних основ науково-технічного прогресу на підприємствах і галузях, методів вдосконалення економічного аналізу, оптимізаційних розрахунків, прогнозування, планування і управління виробничою діяльністю.

Змістовні модулі:

1. Теорії підприємств і основи підприємництва.
2. Структура та управління туристичним підприємством.
3. Капітал підприємства. Інвестиції та інноваційна діяльність туристичного підприємства.
4. Економічна безпека та антикризова діяльність.

ОК 28. Організація туризму

Мета вивчення курсу: формування у студентів сучасного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо організації туризму, змісту його окремих напрямів та їх взаємозв'язку.

Завдання курсу: засвоїти організацію туризму як систему взаємозалежних і взаємодоповнюючих елементів; вивчити структури організації туризму; вивчити географічні особливості організації туристської діяльності.

Змістовні модулі:

1. Організаційні основи туризму.
2. Побудова структури туристичного підприємства.
3. Нормативно-правове регулювання туристичної індустрії.
4. Ліцензування туристичної діяльності.
5. Туристський ваучер.
6. Типізація підприємств туристичної індустрії.

7. Організація закордонного туризму.
8. Організація іноземного туризму.
9. Організація надання транспортних послуг.
10. Організація інформаційних послуг.
11. Організація повсякденного обслуговування туристів.
12. Організація матеріально-технічного постачання в туристичній індустрії.
13. Організація роботи обслуговуючих господарств.
14. Організація праці в туристичній індустрії.
15. Організація роботи курортних господарств.

ОК 29. Рекреаційні комплекси світу

Мета вивчення курсу: формування у студентів глибоких знань щодо науково-методологічних засад формування територіально-рекреаційних комплексів світу, особливостей їх розвитку і розміщення, принципів організації рекреаційної діяльності та набуття практичних навичок щодо використання вітчизняного та зарубіжного досвіду вдосконалення системи збалансованого забезпечення рекреаційних потреб населення на основі використання національних рекреаційно-туристичних ресурсів.

Завдання курсу: визначення теоретичних основ формування і факторів розвитку рекреаційних комплексів, їх спеціалізації та видів у сучасних умовах, дослідження зарубіжного та вітчизняного досвіду створення та функціонування рекреаційних комплексів, аналіз функціональної, галузевої та територіальної структури рекреаційно-туристичного комплексу України.

Змістовні модулі:

1. Рекреація та рекреаційна діяльність як галузь наукового пізнання.
2. Теоретичні основи формування рекреаційних комплексів.
3. Формування та структура рекреаційної галузі.
4. Класифікація та методи оцінки рекреаційних ресурсів.
5. Рекреаційне районування світу
6. Рекреаційне районування України.
7. Формування та регіональні перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України.

ОК 30. Маркетинг в туристичній індустрії

Мета вивчення курсу: формування сучасної системи поглядів та спеціальних знань у галузі маркетингу туризму, набуття практичних навичок щодо просування туристичних послуг на ринку з урахуванням задоволення потреб споживачів та забезпечення ефективної діяльності підприємства.

Завдання курсу: вивчення теоретичних понять категорій маркетингу та сучасних тенденцій у цій галузі знань; опанування методологічного апарату організації маркетингової діяльності на підприємствах туристичної сфери; набуття здатностей до творчого пошуку напрямків удосконалення маркетингової діяльності у туризмі.

Змістовні модулі:

1. Теоретико-методологічні засади маркетингу.
2. Сутність маркетингу, його сучасна концепція
3. Маркетингові дослідження
4. Теорія комплексу маркетингу.
5. Управління маркетинговою діяльністю
6. Контроль маркетингу в туристичній фірмі

ОК 31. Друга іноземна мова

Мета вивчення курсу: формування необхідної комунікативної спроможності у сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах.

Завдання курсу: набуття навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності; оволодіння новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела.; користування усним монологічним та діалогічним мовленням у межах побутової, суспільно-політичної, загальноекономічної та фахової тематики.

Змістовні модулі:

1. Фонетичні норми іноземної мови.
2. Нормативна граматики іноземної мови.
3. Лексичний мінімум: організаційні форми підприємництва; кредитно-грошова система; міжнародна валютна система; методи роботи економіста; принципи й організація керування; дослідження ринку; рекламна діяльність; зовнішня торгівля.
4. Ділове листування.
5. Професійно орієнтовані джерела.

ОК 32. Інвестиційна діяльність в туристичній індустрії

Мета вивчення курсу: розвиток у студентів розуміння закономірностей інвестиційної діяльності, формування знань і набуття аналітичних практичних навичок з використання інвестицій як одного з дійових важелів розвитку туристичної індустрії.

Завдання курсу: формування компетентності студентів відносно сутності інвестицій, їх місця і ролі в галузях економіки; суб'єктів, об'єктів, видів і форм інвестиційної діяльності; фінансового забезпечення інвестування; інвестиційних ризиків; інвестиційних проектів в туристичній індустрії; бізнес-планування в туристичній індустрії; інвестиційного менеджменту в туризмі; інвестиційної привабливості туристичної галузі України

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи інвестування
2. Фінансове забезпечення інвестування
3. Інвестиційні ризики
4. Інвестиційні проекти в туристичній індустрії
5. Бізнес-планування в туристичній індустрії
6. Інвестиційний менеджмент в туризмі
7. Активізація інвестиційних процесів в туристичній галузі України

ОК 33. Аналіз діяльності підприємств туризму

Мета вивчення курсу: формування у студентів системи знань стосовно принципів роботи підприємств туризму; надання студентам комплексу спеціальних знань про особливості аналізу фінансово-економічної діяльності підприємств туризму з метою ефективного їх використання з прийняття рішень щодо визначення стану і перспектив організації роботи підприємств туризму в умовах ринкових відносин; формування у студентів системного мислення і комплексу знань у галузі фінансового аналізу стану підприємства.

Завдання курсу: теоретична і практична підготовка студентів з основ організації фінансово-економічного аналізу на підприємствах туристичної індустрії, вивченні сучасних методик і набутті практичних навичок з проведення аналізу виробничої та фінансово-комерційної діяльності туристичних підприємств, а також виявленні якісних та кількісних залежностей кінцевих результатів діяльності туристичних підприємств від основних техніко-економічних факторів із застосуванням математичних і статистичних прийомів та методів

Змістовні модулі:

1. Аналіз діяльності підприємств туризму.
2. Теоретичні засади та загальні положення курсу.
3. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств сфери гостинності.
4. Організація й управління діяльністю підприємств туризму.

ОК 34. Фінанси підприємств туризму

Мета вивчення курсу: формування базових знань з теорії фінансів, засвоєння закономірностей їх функціонування на макро- і мікрорівнях як теоретичної основи фінансової політики і розвитку фінансової системи підприємств туризму.

Завдання курсу: вивчення сутності, функцій та ролі фінансів у туризмі; закономірностей їх еволюційного розвитку; теоретичних основ державних, корпоративних і міжнародних фінансів; засад функціонування фінансової системи підприємств туризму.

Змістовні модулі:

1. Предмет фінансової науки. Фінансові категорії.
2. Податки. Податкова система.
3. Страхування. Страховий ринок в туристичній індустрії.
4. Фінансовий менеджмент туристичних підприємств.

ОК 35. Інноваційна діяльність в туристичній індустрії

Мета вивчення курсу: формування у студентів системи теоретичних знань та практичних навичок щодо інноваційної діяльності в туристичній індустрії, аналізу особливостей розвитку інформаційного ринку, організації та управління проектами інформатизації, як сектору інноваційного ринку.

Завдання курсу: застосування теоретичних аспектів інноваційного менеджменту в практичній діяльності; знайомство з інноваційними технологіями в сфері туристичних послуг, із спектром новітніх технологій, використовуваних в готельному і ресторанному сервісі, курортній справі і туризмі; використання продуктивних та технологічних новацій в діяльності підприємств; розвиток уявлень про арсенал комп'ютерних засобів інформаційного забезпечення інновацій на основі функціональної моделі сучасного програмного забезпечення; розуміння взаємозв'язку технології надання послуги з технічними засобами, необхідними для її виконання; застосування методів оцінки економічної ефективності інноваційних перетворень.

Змістовні модулі:

1. Інноваційна стратегія управління розвитком економіки
2. Аналіз інноваційних тенденцій сучасного періоду
3. Організації інформаційної інфраструктури інноваційної діяльності в туристичній індустрії
4. Методологій управління проектами інформатизації

5. Антикризові інноваційні стратегії
6. Методи оцінки ефективності інноваційної діяльності в туристичній індустрії

ОК 36. Іміджеологія та PR в туризмі

Мета вивчення курсу: опанування практичними навичками підготовки та організації PR діяльності в туризмі.

Завдання курсу: вивчення теоретичних аспектів впливу PR та особливостей PR-технологій; оволодіння та подальше вільне оперування професійною термінологією, використовуваною в даній сфері практичної діяльності; ознайомлення з організаційними аспектами створення інформаційних продуктів PR, їх цілями та засобами здійснення у туристичній сфері; характеристика засобів впливу, пов'язаних з особливостями джерела інформації, участю адресатів у її створенні, ціннісними та естетичними особливостями повідомлення; формування у студентів навичок аналізу змісту та складових впливу інформаційних продуктів.

Змістовні модулі:

1. PR як частина маркетингової політики комунікацій
2. Класифікаційні ознаки PR діяльності
3. Механізм дії PR
4. Організація і структура рекламного процесу
5. Рекламне дослідження ринку
6. Психологічні основи рекламного менеджменту.
7. Планування PR діяльності
8. Організація роботи PR-менеджера. Позиціонування

ОК 37. Облік і аудит

Мета вивчення курсу: освоєння студентами основ бухгалтерського обліку діяльності підприємств різних форм власності та видів діяльності; набуття практичних навичок документального оформлення господарських операцій, ведення облікових реєстрів, складання фінансової звітності.

Завдання курсу: вивчити об'єкти бухгалтерського обліку; способи оцінки об'єкта; загально прийняті принципи бухгалтерського обліку; облікові процедури; облік окремих видів господарських операцій підприємств; фінансова звітність.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи бухгалтерського обліку і аудиту.
2. Методи бухгалтерського обліку. Інформаційні ресурси обліку і аудиту.
3. Бухгалтерський облік основних господарських процесів діяльності суб'єктів господарювання. Організація бухгалтерського обліку.
4. Організація та методика аудиту фінансової звітності.

ОК 38. Транспортна логістика в туризмі

Мета вивчення курсу: формування вмінь та навичок щодо механізму логістичних відтворень транспортних логістичних систем, ефективного управління транспортними потоками.

Завдання курсу: вивчення теоретичних засад логістики туризму; характеристика логістичних основ сталого розвитку туризму; визначення логістики ресурсної бази туризму; засвоєння логістики курортного сервісу і готельних послуг у туризмі.

Змістовні модулі:

1. Основні поняття та визначення транспортної логістики
2. Концептуальні основи транспортної логістики
3. Методологічний апарат транспортної логістики
4. Методи планування та управління транспортними системами в туризмі
5. Методи системного аналізу в транспортному господарстві туристичного підприємства
6. Функціональний транспортний логістичний менеджмент
7. Зв'язок логістики з основними функціональними сферами бізнесу
8. Управління замовленнями в туризмі

ОК 39. Планування і організація туристичного бізнесу

Мета вивчення курсу: формування у студентів сучасного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо планування і організації туризму, змісту їх окремих напрямів та їх взаємозв'язку.

Завдання курсу: теоретична та практична підготовка студентів з концептуальних основ економіки туристичних підприємств; набуття навичок самостійної роботи щодо розробки базових стратегій розвитку підприємства з метою забезпечення ефективної діяльності туристичних підприємств та задоволення потреб туристів.

Змістовні модулі:

1. Сутність процесу планування та організації туристичного бізнесу
2. Специфіка планування в системі туристичного бізнесу
3. Принципи бізнес-планування підприємств туризму
4. Структура бізнес-плану туристичного підприємства

5. Обґрунтування маркетингової програми бізнес-плану туристичного підприємства
6. Оцінка ефективності бізнес-планування туристичних підприємств

Додаток Б

Опис варіативних навчальних дисциплін

Дисципліни циклу загальної підготовки

БК 1 (1). Економічна інформатика

Мета вивчення курсу: формування знань про принципи побудови та функціонування обчислювальних машин, організацію обчислювальних процесів на персональних комп'ютерах та їх алгоритмізацію, програмне забезпечення персональних комп'ютерів і комп'ютерних мереж, а також ефективне використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності.

Завдання курсу: вивчення теоретичних основ інформатики і набуття навичок використання прикладних систем оброблення економічних даних та систем програмування для персональних комп'ютерів і локальних мереж під час дослідження соціально-економічних систем та розв'язування задач фахового спрямування.

Змістовні модулі:

1. Системотехнічне забезпечення та інформаційні технології управління.
2. Локальні та глобальні мережі. Web-дизайн.
3. Програмне забезпечення інформаційних систем.
4. Основи офісного програмування. Експертні системи. Перспективи розвитку ІТ.

БК 1 (2). Масова комунікація та інформація

Мета вивчення курсу: привити студентам розуміння сутності основних понять масової комунікації, місця комунікативного процесу в соціально-економічній діяльності, дати знання про роль комунікації як сфери економічної діяльності, навчити їх прийомам впливу на різні аудиторії в рамках управлінської діяльності.

Завдання курсу: розглянути особливості соціальних комунікацій як важливої складової людської діяльності; розуміти процеси передачі інформації; обґрунтувати форми і формати масової комунікації; розкрити прийоми і методи впливу на різні аудиторії; вивчити характерні особливості різних видів і типів інформації та комунікації; охарактеризувати головні теорії масових комунікацій; дослідити складові комунікативної компетентності; вивчити способи та методи масового спілкування.

Змістовні модулі:

1. Поняття про масову комунікацію та маси.
2. Поняття інформації. Масова інформація та її типологічні характеристики.
3. Законодавчі основи масово-інформаційної діяльності.
4. Напрями і методи досліджень масової інформації та комунікації.

БК 2 (1). Релігієзнавство

Мета вивчення курсу: є ознайомлення студентів із предметом, структурою та теоретико-методологічними завданнями релігієзнавства; надання студентам систематизованих знань про об'єктивні закономірності появи, історичного розвитку та функціонування релігії на різних етапах духовно-культурного суспільно-релігійного поступу людства.

Завдання курсу: висвітлити природу походження релігії (науково-філософський та теологічний підходи); визначити роль і місце релігії у процесі самовизначення та становлення людини як особистості; проаналізувати сучасний стан релігії (церкви) в світі, Україні та регіоні і показати основні тенденції змін релігійної мережі; познайомити студентів з основними принципами, що забезпечують мирне співіснування релігійного й альтернативного до нього світогляду, сприяють утвердженню міжконфесійної злагоди й релігійної терпимості між людьми різних конфесій та світоглядних позицій.

Змістовні модулі:

1. Вступ до релігієзнавства.
2. Національні та світові релігії.
3. Роль релігії в сучасному суспільстві.

БК 2 (2). Культурологія

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з фундаментальними досягненнями світової та вітчизняної культури, розкрити єдність і різноманітність культур світу, показати значущість культури в життєдіяльності людини й соціальних груп, її роль у творчості та вдосконаленні особистості, гуманізації суспільних відносин.

Завдання курсу: охарактеризувати основні терміни та поняття культурології на рівні відтворення, тлумачення для розширення інтелектуального рівня; обґрунтувати закономірності культурного процесу, культури як специфічного та унікального феномену людства; розглянути основні етапи розвитку світової та української культури.

Змістовні модулі:

1. Закономірності формування та розвитку культури як феномену людської діяльності, специфіка розвитку матеріальної та духовної культури.

2. Історія становлення культурології як системи інтегрованих знань людської цивілізації.
3. Форми і види культури. Типологія культури.
4. Історична динаміка світової культури.

БК 2 (3). Етика та естетика

Мета вивчення курсу: полягає у тому, щоб студенти сформували загальні уявлення про найважливіші етичні та естетичні категорії, донести знання про основні етапи розвитку теорії моралі, розкрити суть законів краси і гармонії, теорії і практики мистецько-художньої творчості, виробити правильне розуміння сенсу і ролі моралі у сфері професійної діяльності, а також необхідних у фаховій діяльності естетичних критеріїв та художньо-творчих методів.

Завдання курсу: навчити студентів розуміти основні етичні та естетичні поняття, практично використовувати набуті знання у подальшій трудовій діяльності, в різних життєвих ситуаціях, виробити правильне розуміння морального аспекту професійної діяльності, вміння переконливо відстоювати свої моральні принципи, усвідомлювати значення категорії краси, художньо-мистецької творчості у професійній практиці.

Змістовні модулі:

1. Зміст, структура, категорії етики та естетики.
2. Сучасні проблеми етики. Моральні дилеми, естетична оцінка, критерії смаку.
3. Свобода творчості та права людини в сучасному світі.
4. Художня творчість як об'єкт естетичного аналізу.

БК 3 (1). Логіка

Метою вивчення курсу: познайомити студентів з основними формами мислення (поняття, судження, умовивід, доведення). Познайомити з основними формально-логічними законами, з правилами аргументації.

Завдання курсу: навчитись встановлювати зміст та обсяг понять, визначати, поділювати, обмежувати та узагальнювати поняття; навчитись встановлювати кількість і якість суджень, модальність суджень; оволодіти правильними схемами міркувань; знати правила і можливі помилки в аргументації.

Змістовні модулі:

1. Поняття і судження як форми мислення
2. Умовивід як інтелектуальний процес
3. Логічні основи аргументації

БК 3 (2). Державне регулювання економіки

Мета вивчення курсу: оволодіння знаннями методології, методики та організаційних основ державного регулювання економіки.

Завдання курсу: розкрити сутність, мету і завдання державного регулювання економіки; визначити теоретичні основи формування та реалізації стратегії соціально-економічної політики держави; вивчити засоби впливу держави на економічній і соціальної розвитку та соціально-економічні процеси; вивчити сутність, функції та методику соціально-економічного прогнозування, державного програмування і макроекономічного планування.

Змістовні модулі:

1. Державне регулювання економіки як функція держави. Стратегія соціально-економічного розвитку країни.
2. Напрями та складові державної економічної політики.
3. Регіональна економічна політика.

БК 4 (1). Правове регулювання туристичної діяльності і готельно-ресторанного бізнесу

Мета вивчення курсу: формування теоретичних знань про систему правового регулювання туристичної діяльності та ГРБ в Україні, а також навичок роботи з нормативно-правовими актами, що становлять цю систему.

Завдання курсу: формування у студентів здатності до самостійного оволодіння законодавством України, що регулює відносини у сфері туризму і гостинності, правильного його застосування.

Змістовні модулі:

1. Правове забезпечення та використання туристичних ресурсів та ресурсів ГРБ. Стандартизація, сертифікація та ліцензування в галузі туризму і ГРБ.
2. Управління власністю в сфері туризму і ГРБ.
3. Нормативно-правове забезпечення надання туристичних послуг та послуг сфери гостинності.

БК 4 (2). Економетрія

Мета вивчення курсу: формування у майбутніх менеджерів сучасного економічного мислення та спеціальних знань з використання системного аналізу, різних методів економетричного аналізу як складової підтримки прийняття рішень щодо економічних об'єктів різної складності, ієрархії та організації.

Завдання курсу: визначення специфікації економічної моделі; обчислення оцінки її параметрів; оцінювання її якості; надання економіко-статистичного тлумачення одержаних результатів; визначення мультиколінеарності та способів її усунення; використання узагальненого методу найменших квадратів; побудова багатофакторної

лінійної економетричної моделі динаміки; оцінювання параметрів системи одночасних рівнянь; використання прикладного програмного забезпечення для рішення професійних задач.

Змістовні модулі:

1. Статистичні методи оцінки зв'язків економічних показників. Однофакторна регресійна модель.
2. Багатофакторні економетричні моделі динаміки.

БК 5 (1). Соціологія

Мета вивчення курсу: є засвоєння студентами основних теоретичних положень сучасної соціологічної науки, сприяння розумінню змісту суспільних процесів, визначення факторів, що впливають на поведінку людини у всіх сферах її життєдіяльності, формування культури соціологічного мислення та сприяння підвищенню загального рівня культури майбутніх спеціалістів, формування та активізація їх творчого та інтелектуального потенціалу, критичного підходу до аналізу різноманітних явищ та процесів сучасного українського суспільства.

Завдання курсу: основні поняття та категорії соціології; структуру та функції соціології в сучасній науці та практиці; основні закономірності та механізми соціалізації людини; особливості вивчення галузевих соціологій; основні поняття і категорії соціології політики, економіки, освіти, молоді, управління, сім'ї та інших галузевих соціологій; основні тенденції соціологічного вивчення соціальних проблем культури та релігії; методологію та базові методи практичної роботи соціолога; сучасні суспільні проблеми в Україні, методи їх дослідження та вирішення.

Змістовні модулі:

1. Загальна теорія та історія соціології
2. Суспільство як цілісна система
3. Суб'єкти суспільного життя

БК 5 (2). Стратегічні комунікації

Мета вивчення курсу: дати майбутнім фахівцям систематизоване й емпірично аргументоване уявлення про функціонування стратегічних комунікацій у сучасному світі, місце і роль зв'язків з громадськістю в державних структурах; про організацію діяльності та особливості методів роботи PR-служб органів державної влади та місцевого самоврядування, зокрема прес-служб, про специфіку письмових PR-комунікацій та особливості управління інформаційним простором, а також про впровадження електронного уряду

Завдання курсу: навчити майбутніх спеціалістів з менеджменту аналізувати сучасний інформаційний простір, визначати роль держави у суспільно-політичній комунікації, розуміти необхідність встановлення взаємовигідних відносин з медіаструктурами, використовувати в практичній діяльності комунікаційний інструментарій PR-служб.

Змістовні модулі:

1. Сутність та різновиди стратегічних комунікацій.
2. Цільова аудиторія стратегічних комунікацій.
3. Процес реалізації стратегічних комунікацій та його складові компоненти.
4. Перспективи розвитку сучасних стратегічних комунікацій.

Дисципліни циклу професійної підготовки

БК 6. Валеологія

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів зі здоровим способом життя, його зміцненням та збереженням, а також з основними складовими здоров'я.

Завдання курсу: формування фундаментальних концептуальних основ валеології; дієвого підходу до його збереження і зміцнення здоров'я; оптимальної організації навчання і праці, поведінкової стратегії, етичного відношення до себе, інших, оточуючого світу; засвоєння комплексу валеологічних знань, які дадуть змогу під новим кутом переглянути набуті знання відносно здорового способу життя.

Змістовні модулі:

1. Валеологія як навчальна дисципліна та визначення в ній місця здоров'я людини.
2. Людина та сенс її життя. Природа людини в контексті проблем її здоров'я.
3. Складові здорового способу життя.
4. Екологічні аспекти здоров'я і хвороби людини.

БК 6. Спортивний туризм

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з масовими видами спортивного туризму; методикою організації та проведення туристських походів; формування професійних, організаційних, педагогічних, методичних знань, вмінь і навичок необхідних для роботи у сфері рекреаційно-спортивного та оздоровчого туризму з учнівською і студентською молоддю в вищих закладах освіти та туристських осередках країни, а також для самостійних занять спортивно-оздоровчим туризмом.

Завдання курсу: роботи з туристською групою в умовах природного середовища на маршрутах різної категорії складності з урахуванням вікових, фізичних та інших особливостей учасників; забезпечення безпеки туристських заходів; підготовка людини до виживання в складних та екстремальних природних ситуаціях.

Змістовні модулі:

1. Введення в спортивно-оздоровчий туризм.

2. Соціальне значення масового розвитку туризму.
3. Організація руху в туристському поході.
4. Охорона здоров'я в туристському поході.

БК 7. Готельно-ресторанний бізнес у зарубіжних країнах

Мета вивчення курсу: опанування підходів та методів щодо вивчення теоретичних аспектів функціонування різних країн та регіонів світу з погляду розвитку готельно-ресторанного бізнесу у них.

Завдання курсу: вивчення студентами особливостей історії, економіки та соціального життя різних країн та регіонів світу; набуття студентами навичок використання різних методів аналізу розвитку готельно-ресторанного бізнесу в цих країнах.

Змістовні модулі:

1. Політична карта світу.
2. Характеристика ключових країн регіонів і субрегіонів світу.

БК 7. Туристична індустрія у зарубіжних країнах

Мета вивчення курсу: опанування підходів та методів щодо вивчення теоретичних аспектів функціонування різних країн та регіонів світу та з погляду розвитку туристичної індустрії у них

Завдання курсу: вивчення студентами особливостей історії, економіки та соціального життя різних країн та регіонів світу; набуття студентами навичок використання різних методів аналізу розвитку туристичної галузі в цих країнах.

Змістовні модулі:

1. Політична карта світу.
2. Характеристика ключових країн регіонів і субрегіонів світу.

БК 8. Інфраструктура регіональної економіки

Мета вивчення курсу: формування знань щодо теоретичних і практичних засад територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану регіонального розвитку економіки та про територіальну і галузеву структуру господарського комплексу, а також об'єктивну необхідність раціонального використання всіх видів ресурсів і охорони навколишнього середовища.

Завдання курсу: засвоєння теорії регіональної економіки і регіонального розвитку, наукових засад регіональної економічної політики; оволодіння знаннями про територіальну і галузеву структуру господарського комплексу України та її регіонів; об'єктивну необхідність раціонального та ефективного використання природних, науково-виробничих, людських ресурсів регіонів країни; засвоєння принципів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, понять про екологічний моніторинг, екологічні нормативи і стандарти.

Змістовні модулі:

1. Інфраструктура товарного ринку регіону та економічні основи її функціонування
2. Інформаційна інфраструктура ринку та її захист

БК 8. Менеджмент регіональних організацій

Мета вивчення курсу: освоєння методологічних і методичних основ регіонального управління для використання в практиці управління для забезпечення економічного та соціального розвитку території.

Завдання курсу: здійснення аналізу сучасних вітчизняних і закордонних підходів до управління регіональним розвитком; визначення системи регіонального управління та змісту її основних складових; визначення та обґрунтування основних функцій регіонального менеджменту; формування фінансової основи регіонального управління; обґрунтування сукупного потенціалу регіональних ресурсів, як матеріальної основи регіонального розвитку; формування концепції, стратегії та програм економічного та соціального розвитку регіону.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи регіонального менеджменту.
2. Основні функції регіонального менеджменту.

БК 9. Страхування в туризмі

Мета вивчення курсу: здобути глибокі теоретичні знання з питань теорії створення та практичного застосування конкретних механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній в умовах ринкової економіки.

Завдання курсу: вивчення сутності, ролі та механізму страхування, що сприятиме формуванню високого рівня знань для ефективного застосування в галузі страхування та повного використання можливості страхового захисту в роботі та особистому житті; вивчення засобів організації та розвитку страхового ринку та державного регулювання страхової діяльності; здобуття знань з основних видів страхування життя, майнового страхування та страхування відповідальності, перестраховування з позицій здобутків вітчизняного та зарубіжного досвіду; формування вмінь аналізувати ринок страхових послуг і оцінювати фінансову стійкість страхових компаній.

Змістовні модулі:

1. Теорія страхування. Страховий ринок.

2. Основні галузі страхування. Фінансово-економічна діяльність страхових компаній.

БК 9. Діловодство в туризмі

Мета вивчення курсу: отримання необхідних знань з сучасного діловодства, пов'язаних із створенням та організацією роботи з документами відповідно до вимог чинних державних стандартів у цій галузі.

Завдання курсу: розглянути основи загального діловодства; визначити особливості діловодства в умовах перехідної економіки; ознайомитись із офіційно-діловим стилем – стилем сучасної документації; виявити основні функції документів та підходи до їх класифікації; знати основні вимоги до укладання та оформлення документів у туристичній діяльності.

Змістовні модулі:

1. Основи загального діловодства. Організаційно-розпорядча документація у туристичній діяльності.
2. Господарсько-договірна документація та господарсько-претензійна документація у туристичній діяльності. Обліково-фінансова документація в туризмі.

БК 10. Рекламний менеджмент

Мета вивчення курсу: дати глибокі знання про рекламний менеджмент, що охоплює весь рекламний процес: від визначення потреби в рекламі до створення рекламного продукту та популяризації його в засобах масової інформації.

Завдання курсу: розробка стратегічних планів рекламної діяльності; використання наукових методик дослідження ринку покупців, ринку продавців, а також потреб потенційних покупців; знання психологічних основ поведінки покупців; розробка бізнес-плану та бюджету рекламної кампанії; використання у рекламному бізнесі сучасних засобів обчислювальної техніки та економіко-математичних методів; розробка політики «паблік рилейшнз» і правильний вибір засобів масової інформації для успішного проведення рекламних кампаній.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи рекламного менеджменту.
2. Практичні аспекти рекламного менеджменту.

БК 10. Екологічний менеджмент

Мета вивчення курсу: формування у студентів знань стосовно сучасних моделей екологічного менеджменту, підготовка студентів до практичного застосування отриманих знань для державних установ та підприємств регіонального та локального рівнів.

Завдання курсу: визначення понять та категорій екологічного менеджменту; розгляд історії формування сучасної системи екологічного менеджменту в Україні та закордоном; обґрунтування організаційних аспектів планування, забезпечення та підготовки еколого-орієнтованого менеджменту персоналу; дослідження систем менеджменту довкілля підприємства; розгляд соціальних аспектів екологічного аудиту; формування навичок щодо впровадження системи екологічного менеджменту на підприємстві.

Змістовні модулі:

1. Категорії і концепції екологічного менеджменту. Принципи, форми та методи екологічного менеджменту.
2. Нормативно-правові основи екологічного менеджменту. Система організації екологічного менеджменту підприємства.
3. Стратегічний екологічний менеджмент, його інструменти та завдання.
4. Екологічний облік і екологічний аудит на підприємстві.
5. Міжнародні стандарти систем екологічного менеджменту і аудиту.

БК 11. Сільський та зелений туризм

Мета вивчення курсу: формування у студентів знань про теоретично-методологічні та практичні аспекти формування, функціонування і розвитку зеленого сільського і екологічного туризму як цілісної системи урбокомпенсаційного природокористування.

Завдання курсу: вивчення історії та сучасного стану, мети і мотивації вибору відпочинку у сільській місцевості; дослідження найважливіших закономірностей, чинників, які визначають розвиток і розміщення гостинних садиб (агроосель), організаційно- правового і економічного механізму їх діяльності на ринку туристичних послуг регіону, держави; розглянути проблемні питання фахової освіти менеджера зеленого сільського туризму; на основі конструктивно-географічного підходу розкрити особливості менеджменту та маркетингу зеленого сільського туризму.

Змістовні модулі:

1. Загальна характеристика сільського туризму.
2. Передумови для розвитку сільського туризму та необхідна інфраструктура.

БК 11. Екологічний туризм

Мета вивчення курсу: формування у студентів знань, умінь і навичок в галузі екотуристської діяльності.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з принципами, функціями, завданнями та видами екологічного туризму; дослідження світових регіонів та центрів екологічного туризму, прищеплення студентам умінь самостійно розробляти маршрути екологічних турів; розвиток екологічного мислення, визначення ролі екологічного виховання та екологічної просвіти туристів в екологічному тури.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні засади та основні поняття екологічного туризму.
2. Проблеми менеджменту та маркетингу екологічного туризму.

БК 12. Спеціалізований туризм

Мета вивчення курсу: ознайомити студентів з основами та специфікою спеціалізованих видів туризму.

Завдання курсу: ознайомити студентів з предметом, методикою та специфікою курсу; розкрити теоретико-методологічні основи спеціалізованого туризму; надати студентам розуміння важливості використовувати на практиці отримані знання.

Змістовні модулі:

1. Основи спеціалізованого туризму.
2. Види туризму рекреаційного і культурно-пізнавального характеру.

БК 12. Туристична картографія

Мета вивчення курсу: формування у студентів систематизованих картографічних знань і вмінь роботи з картографічними творами. Дисципліна знайомить студентів з історичним та сучасним станом і тенденціями розвитку картографії, як науки, галузі і виробництва, у світлі існуючих теоретико-методологічних концепцій.

Завдання курсу: ознайомити студентів із картознавством й загальною теорією картографії, математичною картографією й основами складання карт, методикою картографічного моделювання; навчити студентів розуміти географічні карти і користуватися ними в наукових дослідженнях, практичній та навчальній діяльності; охарактеризувати студентам значення картографії у сучасному світі; розвинути у студентів уміння складати, викреслювати, аналізувати і використовувати географічні карти різноманітного тематичного змісту, масштабу і призначення.

Змістовні модулі:

1. Загальні відомості про географічні карти.
2. Туристичні карти і просування туристичного продукту.

БК 13. Управлінські рішення

Мета вивчення курсу: набуття майбутніми спеціалістами практичних навичок в застосуванні універсального інструментарію розробки та реалізації раціональних рішень у підприємницькій діяльності з метою забезпечення ефективного існування та розвитку організації в динамічних умовах ринкової економіки.

Завдання курсу: опанування методів забезпечення якості управлінського рішення, що приймається в організації, в умовах невизначеності зовнішнього і внутрішнього середовища, з урахуванням факторів невизначеності та ризику ситуацій; методів аналізу факторів, які впливають на ефективність управлінського рішення; технології розробки, прийняття, реалізації та мотивації якісного управлінського рішення; методів аналізу, прогнозування, оптимізації та економічного обґрунтування управлінських рішень.

Змістовні модулі:

1. Управлінські рішення в системі менеджменту
2. Теоретичні основи прийняття управлінських рішень
3. Методологія та моделі прийняття управлінських рішень

БК 13. Економіка регіональних організацій

Мета вивчення курсу: оволодіння студентами виробничих відносин і загальних принципів економіки регіональних організацій та на цій основі отримання ними спеціальних знань, необхідних для практичної діяльності в області економічного проектування на підприємствах регіонального підпорядкування, а також планування і реалізація заходів з підвищення ефективності виробництва і комерційної діяльності.

Завдання курсу: вивчення студентами дії економічних законів стосовно об'єктів регіональної економіки країни, методів техніко-економічних обґрунтувань планових і проектних рішень, наукових основ і шляхів прискорення соціально-економічного розвитку підприємств регіону, шляхів підвищення ефективності використання трудових, матеріальних, природних, інформаційних і фінансових ресурсів; вивчення господарського механізму, принципів і напрямлень вдосконалення планування і управління на основі регіоналістики.

Змістовні модулі:

1. Організації в системі регіональної економіки. Типологія регіональних організацій.
2. Ресурсне забезпечення виробничо-комерційної діяльності регіональних підприємств.
3. Економічний механізм функціонування регіональних підприємств.
4. Оцінка ефективності господарської діяльності регіональних організацій (підприємств).

БК 14. Туристичні ресурси України

Мета вивчення курсу: формування теоретичних основ туристичного ресурсознавства, теоретичних знань з наявних туристичних ресурсів України в цілому та окремих її регіонів і визначення можливостей їх використання в туризмі; вивчення різноманітних складових туристичних ресурсів України для створення конкурентоспроможного національного турпродукту; формування у студентів фахового світогляду, базового рівня знань стосовно геопросторових аспектів організації, розвитку і функціонування національного туристично-рекреаційного комплексу,

в контексті модернізації у відповідності до глобальних процесів, проблем та необхідності входження України в світову індустрію туризму; формування знань про об'єкти пізнавального, оздоровчого та спортивного туризму різних регіонів України, їх туристичний потенціал і перспективи реалізації, вмінь обчислювати основні показники туристичного потенціалу та на їх основі робити висновки про туристичну привабливість регіону.

Завдання курсу: вивчення теоретичних основ дисципліни, її понятійно-термінологічного апарату; пізнання закономірностей розміщення, особливості структури, потенційні запаси та сучасний рівень використання різноманітних видів рекреаційних й туристичних ресурсів; вивчення функціонування і розвитку територіально-рекреаційних систем; аналіз умов та чинників формування туристичних ареалів України; характеристика окремих туристичних регіонів України; виявлення основних проблем та перспектив розвитку туристичної індустрії України; вивчення існуючих схем туристично-рекреаційного районування України; визначення величини туристично-рекреаційного потенціалу рекреаційних районів України; окреслення перспективних напрямів розвитку туристично-рекреаційного комплексу України; прививання студентам бажання вивчати свій рідний край, бажання до саморозвитку та самовдосконалення.

Змістовні модулі:

1. Теоретико-методологічні засади дисципліни.
2. Природні туристично-рекреаційні ресурси України
3. Історико-культурні туристичні ресурси України.
4. Туристично-рекреаційне районування України

БК 14. Інфраструктура туризму

Мета вивчення курсу: теоретична та практична підготовка фахівців для подальшої професійної діяльності на підприємствах туристичного господарства та надбання ними економічних навиків при вирішенні питань, що стосуються технічного та організаційного забезпечення рекреаційно-туристичних комплексів.

Завдання курсу: опанування студентами змісту та ролі інфраструктури туризму та її призначення; характеристика принципів типізації підприємств інфраструктури туризму; формування у студентів навичок аналізу діяльності посередників на ринку туристичних послуг.

Змістовні модулі:

1. Категорії та особливості формування інфраструктури туризму.
2. Типізація підприємств інфраструктури туризму.
3. Посередники на ринку туристичних послуг. Діяльність туристичних агентів.
4. Склад і проблеми розвитку інфраструктури туризму.

БК 15. Організація дозвілля

Мета вивчення курсу: формування знань про організацію дозвілля в туризмі, про життєдіяльність, відносини й організацію людей у сфері вільного часу, про розвиток соціальної активності і творчого потенціалу особистості, організації різноманітних форм дозвілля і відпочинку, створення умов повної самореалізації особистості в сфері дозвілля

Завдання курсу: використання понятійний апарат культурно-дозвіллевої діяльності, її основні елементи; аналіз соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи культурно-дозвіллевої діяльності; визначати соціалізацію вільного часу та особливості культурно-дозвіллевого середовища; відображати особливості національної психології у дозвіллевій діяльності.

Змістовні модулі:

1. Теоретичні основи, етапи розвитку і сучасний стан організації дозвілля
2. Особливості та методики організації дозвілля

БК 15. Менеджмент електронної комерції

Мета вивчення курсу: формування комплексу теоретичних знань і практичних навичок щодо ефективного здійснення ділових операцій та угод з використанням електронних засобів, оволодіння методами та технологіями електронної комерції, що використовуються у сучасному бізнесі.

Завдання курсу: розуміння основних понять і категорій електронної комерції; оволодіння навичками користування міжнародними і українськими електронними платіжними системами; придбання досвіду застосування механізмів безпеки систем електронної комерції; оволодіння навичками користування новими технологіями електронної торгівлі; одержання досвіду створення віртуальних підприємств.

Змістовні модулі:

1. Основні поняття електронної комерції.
2. Безпека і захист інформації в електронній комерції. Маркетинг в Internet.
3. Електронний ринок на базі Internet. Віртуальні підприємства.
4. Перспективи розвитку електронної комерції

БК 16. Культурний сервіс і туризм

Мета вивчення курсу: набуття студентами уявлення про підприємства, установи, організації усіх форм власності, що належать до сфери соціально-культурного сервісу і туризму. Мати знання про фінансування, виробництві та продажу турпродукту.

Завдання курсу: навчити розуміти роль підприємств соціально-культурної сфери і туризму в організації тур індустрії; сформувати уявлення про діяльність установ соціально-культурного сервісу і туризму та про формування та просуванні ними тур продуктів; сформувати уявлення про сучасні види туристичного обслуговування, принципи роботи установ з постачальниками тур послуг; ознайомити з основними концептуальними положеннями про розвиток внутрішнього та в'їзного туризму.

Змістовні модулі:

1. Введення в культурний сервіс
2. Психологія сервісу
3. Послуга, її значення в житті суспільства
4. Національні особливості сервісного обслуговування

БК 16. Кулінарна етнологія

Мета вивчення курсу: набуття студентами знань з технології приготування страв та виробів кухонь народів світу, враховуючи національні традиції та сучасні технологічні тенденції приготування страв з метою організації харчування туристів з різних країн.

Завдання курсу: забезпечити поглибленню професійно-практичної підготовки студентів, формуванню вмінь і навичок самостійної розумової праці, розвиток пізнавальних здібностей для організації обслуговування різних контингентів споживачі, зокрема, іноземних туристів в готельно-ресторанних комплексах.

Змістовні модулі:

1. Історія і традиції кулінарії народів, що проживали в різних частинах земної кулі
2. Формування традиційної структури харчування народів світу

БК 17. Ділова іноземна мова

Мета вивчення курсу: навчання основам ділового спілкування в усній та письмовій формі у типових ситуаціях.

Завдання курсу: навчити студентів висловлювати свої думки іноземною мовою у вигляді діалогічних та монологічних висловів; зорієнтувати студентів у психологічному плані на розуміння іноземної мови як зовнішнього джерела інформації та іншомовного засобу комунікації

Змістовні модулі:

1. Workinglife
2. Responsibilities
3. Planningahead
4. Workingprocess

БК 17. Друга ділова іноземна мова (німецька)

Мета вивчення курсу: навчити студентів основам ділової німецькомовної комунікації у ситуаціях повсякденного та професійного життя; сформувати професійні та функціональні комунікативні компетенції у користуванні німецькою мовою в ситуаціях ділового життя фахівців у галузі туристичного обслуговування; розвивати загальні та професійно орієнтовані комунікативні мовленнєві компетенції для забезпечення ефективного спілкування німецькою мовою в академічному та професійному середовищі.

Завдання курсу: коректування, уніфікація та розвиток системи базових мовних знань з фонетики, граматики й лексики іноземної мови; розвиток вмінь і навичок з усіх видів мовленнєвої діяльності (читання, б говоріння, аудіювання, письмо) у межах загальноповсякденної та загально-економічної мови; розвиток вмінь користуватися мовою для досягнення певних функціональних цілей у залежності від особливостей соціальної й професійної взаємодії; розвиток вмінь обирати мовні форми, використовувати й перетворювати їх відповідно до низки екстралінгвістичних факторів (конкретних індивідів, які застосовують певні мовні одиниці у професійній сфері); розвиток здатності ставити й вирішувати прикладні завдання на іноземній мові відповідно до сучасних професійних вимог.

Змістовні модулі:

1. Іноземний науковий дискурс.
2. Науково-письмова комунікація.

БК 18. Основи музеєзнавства

Мета вивчення курсу: розкриття сутності музеєзнавства як спеціальної галузі знання, його теорії й історії становлення та розвитку. Детальне вивчення всіх існуючих у сучасному світі форм, видів та напрямків роботи музеїв, принципів створення музейної експозиції, методології підбору експозиційного матеріалу, художнього оформлення музейних експозицій, а також розкриття сутності музеєзнавства як спеціальної галузі знання, його теорії й історії становлення та розвитку.

Завдання курсу: вивчення історії музейної справи; освоєння теоретичних основ музейної справи; придбання практичних навичок роботи з музейним предметом; ознайомлення студентів з основними напрямками музейної роботи під час практичних занять або при відвідуванні музеїв.

Змістовні модулі:

3. Основи музеєзнавства
4. Музейні установи в системі освіти, культури і туризму
5. Становлення музею як соціокультурного інституту
6. Організація екскурсійної діяльності в музеях
7. Маркетинг та рекламно-інформаційна діяльність музеїв

ВК 18. Організація транспортних перевезень в індустрії туризму

Мета вивчення курсу: надати студентам необхідний об'єм знань і навчити їх використовувати на практиці загальні принципи, методи і прийоми формування туристських маршрутів з використанням різних засобів пересування, формування бізнес-плану туристської фірми з реалізації транспортних подорожей, забезпечення реклами транспортних подорожей.

Завдання курсу: сформувати в студентів уявлення про роль транспорту в наданні якісних туристичних послуг; ознайомити із особливостями організації туристичних транспортних послуг в різних видах транспорту.

Змістовні модулі:

1. Транспорт, як чинник розвитку туризму
2. Організація транспортних послуг
3. Розробка різних видів транспортних подорожей з урахуванням рекреаційних потреб індивіда на підставі знань з технології та організації транспортних послуг існуючих транспортних схем

ВК 19. Фахова іноземна мова

Мета вивчення курсу: формування необхідної комунікативної спроможності в сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах, навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами; оволодіння новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела.

Завдання курсу: навчання, розвиток та удосконалення різних видів мовленнєвої діяльності, аудіювання, говоріння, діалогічного мовлення, читання, письма та перекладу; оволодіння практичними навичками в іншомовному спілкуванні, актуалізації граматичних структур у різних контекстах та підготовці виступів з низки галузевих питань, перекладів іншомовних професійних і країнознавчих текстів, пошуці нової текстової, графічної, аудіо та відеоінформації, що міститься в іншомовних галузевих матеріалах.

Змістовні модулі:

1. Tourism as a Field of Economics.
2. Tourist Countries.
3. Hotel and Hotel Economy.
4. Business Papers and Correspondence.

ВК 19. Друга фахова іноземна мова (німецька)

Мета вивчення курсу: формування у студентів загальних та професійно орієнтованих комунікативних мовленнєвих компетенцій для забезпечення ефективного спілкування німецькою мовою в академічному та професійному середовищі.

Завдання курсу: розвиток комунікативних вмінь відповідно до професійних потреб, що найбільше забезпечують адекватну мовленнєву поведінку студентів у їх майбутній професійній діяльності; розвиток здатності студентів ефективно користуватися навчальними можливостями, створеними навчальними ситуаціями; розвиток навичок та вмінь на загальному професійному рівні (ведення розмови, аргументація, презентація тощо); розвиток вмінь відтворювати фаховий зміст комунікативними прийомами зі специфічним фаховим наповненням; розвиток здатності та вмінь співпрацювати у процесі навчання з викладачем та іншими студентами, вміння виконувати навчальні завдання різного типу, застосовувати набуті лінгвістичні, фонові та соціокультурні знання.

Змістовні модулі:

1. «Internationale Beziehungen. Äußere Sicherheit»
2. «Geschäftskommunikation. Moderne Geschäftskorrespondenz»